

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา)

ปริญญา

พลศึกษา

พลศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

The Status of Physical Education in Secondary Schools of Western Region
in Thailand

นามผู้วิจัย นายอเนชา มาสมัคร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รongศาสตราจารย์กรรวิ บุญชัย, Ed.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รongศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

The Status of Physical Education in Secondary Schools
of Western Region in Thailand

โดย

นายอเนชา มาสมัคร

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนงษา มาสมัคร 2553: สตามภาพของผลศึษาในโรงเรียนมัธยมศึษา ภาคตะวันออกเฉียง
ของประเทศไทย ปรึญญาศึลปศาสตรมหาบัณฑิต (ผลศึษา) สาขาวิชาผลศึษา
ภาควิชาผลศึษา อาจารย์ที่ปรึษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์กรรวี บุญชัย, Ed.D. 179 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึษาสตามภาพของผลศึษาในโรงเรียนมัธยมศึษา
ภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึษาข้อมูลด้านครูผู้สอน
วิชาผลศึษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรผลศึษา ด้านโครงสร้างวิชาผลศึษา ด้านการจัดและ
บริหารโปรแกรมผลศึษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้าน
การประเมินผลการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยัง
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศึษาและผลศึษา จำนวน 180 คน จาก 180 โรงเรียน ได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44 นำข้อมูลที่ได้มา
วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ และฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาผลศึษา ส่วนใหญ่จบวุฒิการศึกษาสาขาวิชาผลศึษา
มีการะงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนวิชาผลศึษาและศึษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำ
สาระหลักสูตรผลศึษาและจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตร
ประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาผลศึษาเป็นหลัก ทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาผลศึษา
ทุกชั้นปี สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนวิชาผลศึษาเป็นสนามกลางแจ้ง มีความปลอดภัย
มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความเพียงพอและมีมาตรฐาน โครงสร้างวิชาผลศึษา ในช่วง
ชั้นที่ 3 กำหนดเป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ และในช่วงชั้นที่ 4 กำหนด
เป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเป็นแบบ
อิงเกณฑ์ องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน ประกอบด้วย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้าน
สมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม ซึ่งกำหนดการ
ให้คะแนนเท่ากับ 40, 20, 20, 10 และ 10 ตามลำดับ

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึษาวิทยานิพนธ์หลัก

Aneacha Marsamak 2010: The Status of Physical Education in Secondary Schools of Western Region in Thailand. Master of Arts (Physical Education), Major Field: Physical Education, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Associate Professor Kornrawee Boonchai, Ed.D. 179 pages.

The purpose of this research was to study the status of physical education in secondary schools of western region in Thailand. A questionnaire was prepared by the researcher to solicit information on teachers, curriculum development, instruction times, physical education programs management, equipment and facilities and evaluation. The document was mailed to the one hundred eighty physical education chairpersons from one hundred eighty schools. One hundred seventy respondents (94.44%) were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, and mode.

The results revealed that most physical education teachers got a degree in physical education, teaching load was eighteen hours per week. They taught both physical and health education. Most schools had developed their own physical education curriculum. Physical education teachers were key persons on curriculum committee. All schools mandate physical education teaching for all grade levels. The space for physical education classes was an outdoor field that was safe and sound. The space was met the standard and sufficient for requirement. The framework of physical education for the third level, secondary grades 1-3, most schools mandate physical education as fundamental substance required two hour courses per week, and one hour course per week for the fourth level, secondary grades 4-6. Grading system was a criterion-referenced standard. Grades in physical education. Were based on psychomotor, cognitive, physical fitness, attitude, and good characters for 40, 20, 20, 10, and 10 points, respectively.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ ก็เพราะความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร. กรรวิ บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ไพวัลย์ ตัณฑลาพุม ประธาน การสอบ และรองศาสตราจารย์วิสูตร กองจินดา ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นผลให้งานวิจัยลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคตะวันตกที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท ภาคปกติ รุ่นที่ 20 ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสิทธิศักดิ์ และคุณแม่บุญเอื้อ มาสมักร ที่ได้ให้ ชีวิต กำลังใจ กำลังทรัพย์ และการศึกษาแก่บุตร คุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

อนชา มาสมักร
พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา	10
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	13
สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	16
การจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	19
การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน	24
การประเมินผลการเรียนรู้	45
ปฏิญญาราชบุรี	50
ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากร	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	77
ผลการวิจัย	77
ข้อวิจารณ์	121
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	132
สรุปผลการวิจัย	132
ข้อเสนอแนะ	138
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	141
ภาคผนวก	147
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	148
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ	151
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	153
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	155
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ	173
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	179

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	69
2	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ ตัวแปรที่ศึกษา ลักษณะของคำถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม	72
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ	78
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามช่วงอายุ	78
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามวุฒิการศึกษา	79
6	ประสิทธิภาพในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
7	หน้าที่ในการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	81
8	ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจาก การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	82
9	ขนาดของโรงเรียน	83
10	ลักษณะของโรงเรียน	83
11	จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน	84
12	จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	จำนวนโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา	85
14	วุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	86
15	ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	87
16	รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน	88
17	การพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน	89
18	หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม	90
19	จำนวนโรงเรียนที่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	91
20	การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน	91
21	คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	92
22	การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน	93
23	การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	93
24	ข้อมูลพื้นฐานที่คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ศึกษาประกอบ	94
25	สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาประกอบด้วย	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วม	97
27	กลุ่มสาระที่นำมาบูรณาการในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	98
28	องค์ประกอบที่ได้พิจารณาในการเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา	99
29	จำนวน โรงเรียนที่จัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา	99
30	จำนวน โรงเรียนที่จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา	100
31	ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุง หลักสูตร	100
32	โครงสร้างวิชาพลศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)	101
33	จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาค การศึกษา	102
34	กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละชั้นปี	103
35	การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน	104
36	สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	110
37	เกณฑ์ในการตัดสินคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

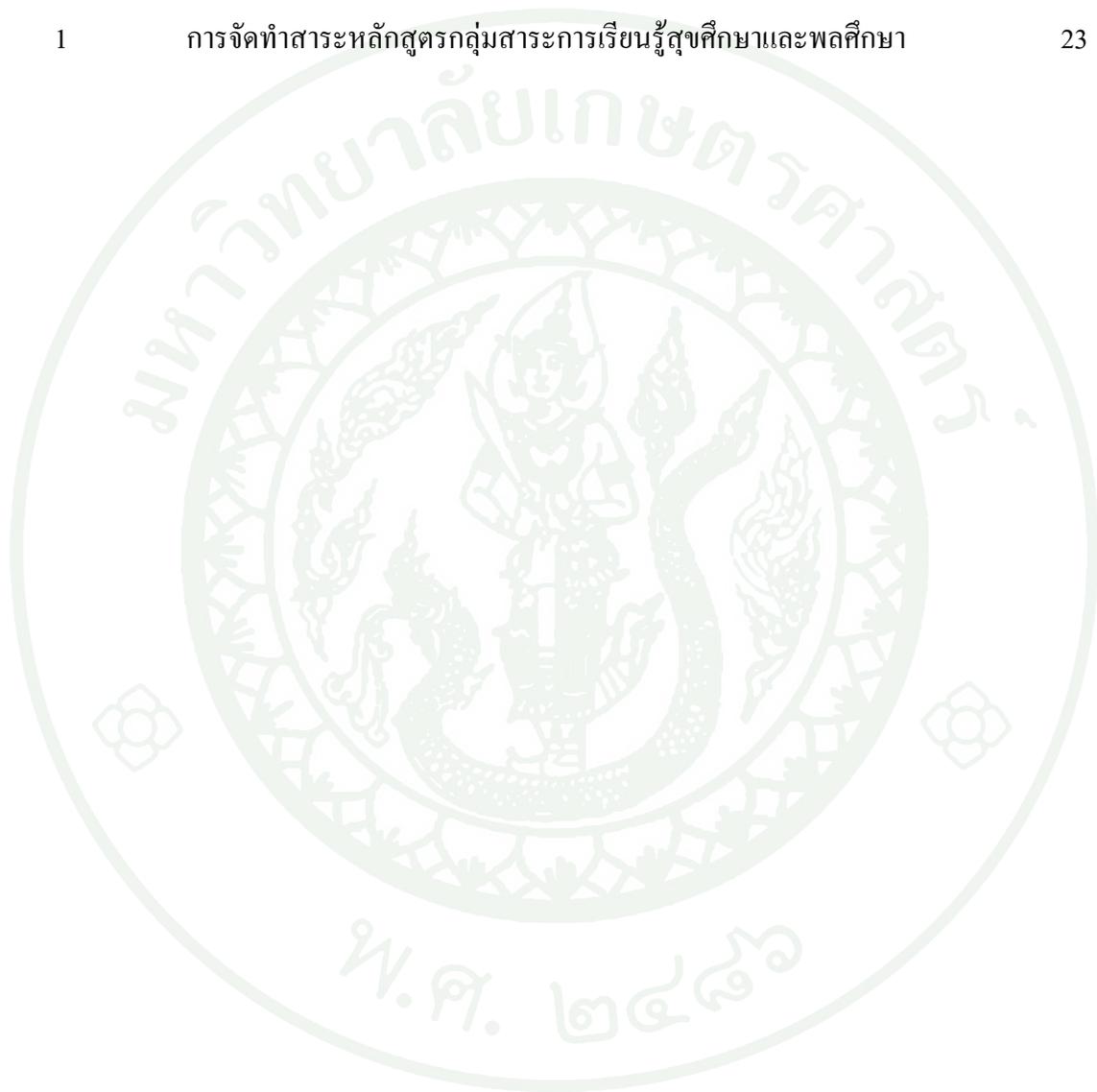
ตารางที่		หน้า
38	องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	113
39	เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	116
ตารางผนวกที่		
1	คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ	173

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	การจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	23
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษานับเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เนื่องจากการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด ความประพฤติ ทักษะที่ดีของบุคคล รวมถึงการเรียนรู้ในการใช้ชีวิตในสังคมได้ การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เพราะมนุษย์ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดของสังคม ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 2) กล่าวถึงความหมายของการศึกษาไว้ว่า

...การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอด การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต...

ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย และผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งถือเป็นการพัฒนาประเทศในบริบทใหญ่ และได้มีการปฏิรูปการศึกษา ในมาตรา 81 ได้ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายการศึกษาแห่งชาติอันเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2540) ผลจากมาตรา 81 ส่งผลให้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า “เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข” (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษา (มาตรา 22) กำหนดไว้ว่า “ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตรา 27 กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 16)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ (มาตรา 27) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 15-16) และหลักสูตรมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ กำหนดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข: 9) ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไว้ว่า

..สุขศึกษาและพลศึกษาจึงเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประชากร โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา และการบริหารจัดการชีวิต เพื่อดำรงสุขภาพที่ดี อันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้ง

ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมี
สภาวะทางสุขภาพที่สมบูรณ์...

และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง
ของหลักสูตร โดยมีวิสัยทัศน์ที่ว่า “พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และ
กิจกรรมเหล่านั้นได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก) จาก
บทบาทและความสำคัญของพลศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกายเป็นสำคัญ พลศึกษาจึง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้สนองกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
(มาตรา 6) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545 ได้

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่
กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนต้องจัดการเรียนการ
สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษาทุกชั้นปี ดังนั้น วิชาพลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรใน
โรงเรียน ดังที่ Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 659) ได้กล่าวว่า

...พลศึกษาควรจะต้องจัดให้มีโปรแกรมการสอนขั้นพื้นฐานในกิจกรรมทางกายต่างๆ สำหรับ
นักเรียนทุกคน และควรจะเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนทุกๆ คน การที่จะมีการยกเว้น
ให้แก่เด็กคนใดคนหนึ่ง ควรจะขึ้นอยู่กับหลักฐานว่านักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา
ทางการพลศึกษามาแล้ว...

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้
วิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับแกน เรียน 1 รายวิชา 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค รายวิชาละ 0.5 หน่วยกิต โดย
กำหนดให้เรียนภาคเรียนละ 1 หน่วยกิต ดังนั้น นักเรียนต้องเรียน 2 รายวิชา/สัปดาห์/ภาค พร้อมทั้ง
กำหนดรายวิชาในแต่ละภาคของแต่ละระดับชั้นไว้ชัดเจน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,
2535) และ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
กำหนดให้วิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับเลือก และวิชาเลือกเสรี เรียน 1 รายวิชา 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค
และกำหนดรายวิชาให้เลือกไว้ชัดเจน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) เมื่อพิจารณาตาม
หลักสูตรทั้งสองหลักสูตรดังกล่าวพบว่า สถานศึกษาไม่ต้องจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา และ

จัดการเรียนการสอนตามรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้ จากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร ในรายละเอียดที่เป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน แต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของสถานศึกษา แต่ในการจัดสาระหลักสูตรนั้นไม่ได้กำหนดเวลาหรือจำนวนชั่วโมง และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไว้แน่นอน สถานศึกษาจึงสามารถจัดสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งด้านสาระ และเวลา

พลศึกษาซึ่งถือเป็นการศึกษาวิชาหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการประชุมวิชาการแห่งชาติระหว่างวันที่ 10-12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย ที่จังหวัดราชบุรี สมาชิกสมาคมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมได้ข้อสรุปเพื่อประกาศเป็นปฏิญญาราชบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ได้กำหนดหลักการไว้ว่า

...การจัดเวลาเรียนสุขศึกษาและพลศึกษาในสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็นสุขศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น รวมถึงระดับอาชีวศึกษาด้วย ในสถาบันอุดมศึกษาควรต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาเป็นวิชาบังคับให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนอย่างน้อย 2 หน่วยกิต ตลอด 4 ปีการศึกษา..

เช่นเดียวกับในปี พ.ศ. 2548 ผลจากการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (International Conference on Sport and Education) เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐบาลไทย ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน 2548 ณ กรุงเทพมหานคร ได้มีข้อตกลงร่วมกันในปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของการกีฬาและการพลศึกษาในมิติการออกกำลังกาย การพักผ่อน และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการพัฒนากีฬากรรมนุษย์ผ่านหลักสูตรกีฬาและโรงเรียนที่มีคุณภาพ
2. การกีฬาและการพลศึกษา ควรได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ และควรให้ยึดถือเป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศชาติ
3. ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว

ในการที่จะทำให้บรรลุหลักการและจุดหมายดังกล่าวนี้ ปัจจัยที่สำคัญก็คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางในการพัฒนา สามารถทำได้โดยการสำรวจสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของพลศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขตามหลักการและจุดหมายที่ต้องการ ดังที่ National Association for Sport and Physical Education (NASPE) & American Heart Association (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในปัจจุบันเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในแต่ละรัฐและในเมืองของโคลัมเบีย ในด้านเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ด้านผู้ที่ได้รับการยกเว้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการและหรือการจัดการเรียนการสอนทดแทน ด้านจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง ด้านมาตรฐาน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านศูนย์ประสานงานของรัฐ และด้านการรวบรวมข้อมูลดัชนีมวลกาย ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายและหลักการ

จากเหตุผล ความสำคัญและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จากการปฏิรูปการศึกษา ส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ให้ความสำคัญของพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาและการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ครบทุกด้าน การบรรลุตามเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของพลศึกษานั้น ควรพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ครอบคลุม เช่น การกำหนดเวลาหรือจำนวนชั่วโมง และกิจกรรมการเรียน การสอน วิชาพลศึกษา วุฒิการศึกษาของผู้สอนวิชาพลศึกษา สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของพลศึกษา รวมถึงหลักการและข้อตกลงต่าง ๆ ของปฏิญญาราชบุรี และปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วย กีฬาและการศึกษา และจากการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่มีหลักฐานปรากฏที่แน่ชัดว่าได้มีการศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หน่วยงานสถาบันการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงและพัฒนาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงและพัฒนาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคอื่นๆ ต่อไป
4. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาเฉพาะ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคตะวันตกของประเทศไทย รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 180 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 180 โรงเรียน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้สำหรับการวิจัยดังนี้

สถานภาพของพลศึกษา หมายถึง สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด 6 ด้าน คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา โครงสร้างวิชาพลศึกษา การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

สาระหลักสูตรพลศึกษา หมายถึง เนื้อหา สาระ กิจกรรม โครงการ ที่ได้มาหลังจากที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน

เอกสารหลักสูตรพลศึกษา หมายถึง หลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นเอกสาร สิ่งที่ได้จากกระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วยสาระหลักสูตรพลศึกษา

คู่มือการสอนวิชาพลศึกษา หมายถึง เอกสารที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา สาระ กิจกรรม และใบงาน

โครงสร้างวิชาพลศึกษา หมายถึง การกำหนดกลุ่มวิชาพลศึกษา จำนวนชั่วโมงเรียน เกณฑ์การประเมินผล และชนิดของกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน

โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับโปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ และโปรแกรมนันทนาการ

เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความพิการทางด้านร่างกาย และเด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาใน โรงเรียน รวมถึงใช้ในการออกกำลังกายและฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวัดมาประเมินหรือตัดสินผู้เรียนเกี่ยวกับระดับความสามารถ พัฒนาการ ความก้าวหน้า และระดับความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือและวิธีการที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษานำมาใช้ในการวัดองค์ประกอบต่างๆ ในการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคตะวันตก หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของภาคตะวันตกของประเทศไทย ตามเขตการปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดและดำเนินการเกี่ยวกับพลศึกษาในโรงเรียน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ สถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยครอบคลุมองค์ประกอบ ดังนี้

1. บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
4. การจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
5. การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน
6. การประเมินผลการเรียนรู้
7. ปฏิญญาราชบุรี
8. ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางของการจัดการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งได้ กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ดังมาตรา 6 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) จากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป้าหมายสูงสุดการศึกษาคือ พัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทุกด้านและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมี ความสุข ดังนั้น พลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่จำเป็นต้องสอนใน โรงเรียน เพราะพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้หลายๆ ด้าน และที่สำคัญคือ ด้านร่างกาย ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 1) ได้กล่าวไว้ว่า

...สุขศึกษาและพลศึกษาจึงเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประชากร โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา และการบริหารจัดการชีวิต เพื่อดำรงสุขภาพที่ดี อันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะทางสุขภาพที่สมบูรณ์...

และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยมีวิสัยทัศน์ที่ว่า “พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้นได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก)

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม พบว่า โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี ดังนั้น วิชาพลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน ดังที่ Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 659) ได้กล่าวว่า

...พลศึกษาควรจะต้องจัดให้มีโปรแกรมการสอนขั้นพื้นฐานในกิจกรรมทางกายต่างๆ สำหรับนักเรียนทุกคน และควรจะเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนทุกๆ คน การที่จะมีการยกเว้นให้แก่เด็กเรียนคนใดนั้น ควรจะขึ้นอยู่กับหลักฐานว่านักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาทางการพลศึกษามาแล้ว...

พลศึกษาถือว่าการศึกษาวิชาหนึ่งในสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก ดังที่ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของพลศึกษาไว้ดังนี้

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 1) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง...

กอง วิสุทธารมณ (2521 อ้างใน ไพวัลย์ ตันลาพุด, 2530: 37) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษา คือ การฝึกฝนร่างกายให้มีสมรรถภาพดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมบางอย่างเป็นเครื่องมือประกอบการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีร่างกายเจริญงอกงาม เติบโต แข็งแรง และว่องไว อบรมให้เป็นผู้ที่มีระเบียบ วินัย หนักแน่น อดทน รู้แพ้ รู้ชนะ สร้างสรรค์ สามัคคี...

เช่นเดียวกับ ไพวัลย์ ตันลาพุด (2530: 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพลศึกษาไว้ว่า

...เหตุที่ต้องมีพลศึกษา เพราะคนเราจำเป็นต้องเคลื่อนไหว พลศึกษานั้นเรียนรู้ถึงการใช้ร่างกายของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเคลื่อนไหวเป็นกฎของธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มีความหมาย เป็นสิ่งที่ทำให้คนได้แสดงออกให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ เพราะจะช่วยลดความตึงเครียด ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อให้สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ช่วยให้แก้ปัญหาในชีวิตได้ และเพื่อให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เพื่อให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว...

จากบทบาทและความสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า พลศึกษา มีบทบาทและความสำคัญต่อกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งของการศึกษาทั่วไปที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเจริญงอกงามและมีพัฒนาการหลายด้านพร้อมๆ กัน ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่เลือกสรรแล้วเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียน

จะต้องมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติโดยตรงด้วยตนเอง ดังนั้น พลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่โรงเรียนจะขาดเสียไม่ได้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย และผู้เรียนมีศักยภาพในการ แข่งขันและร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งถือเป็นการพัฒนาประเทศในบริบทใหญ่ และได้มีการ ปฏิรูปการศึกษา ในมาตรา 81 ได้ระบุให้มีการจัดทำกฎหมายการศึกษาแห่งชาติอันเป็นกฎหมาย แม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2540) ผลจากมาตรา 81 ส่งผลให้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวทางของการจัดการศึกษาซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและ หลักการของการจัดการศึกษา ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษา “ยึดหลัก ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ” (มาตรา 22) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 13)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยหลักการเป็น การศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล เป็น การศึกษาเพื่อปวงชน และหลักสูตรมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา การจัดการเรียนรู้ และ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงจัดการศึกษาได้ทุก รูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี และการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาพรวมไม่น้อยกว่า 12 ปี (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ข)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข) ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ว่า มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนด โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานออกเป็น 4 ระดับช่วงชั้น พร้อมกับแบ่งหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตาม หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้าง พื้นฐานการคิดและเป็นกลุ่ตู่ช้ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการ เรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่าง สร้างสรรค์

การกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน แต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของ ผู้เรียนแต่ละคน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข) ได้กำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศไทยที่มีจุดหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และรักการออกกำลังกาย มีจิตความสามารถในการแข่งขัน การศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้แนวทางในการจัดการศึกษา มีสาระการเรียนรู้พื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่ม และจัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 4 ช่วงชั้น โดยมีความยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ และเวลา ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อคนไทยทั้งประเทศ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากลต่อไป

สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ข)

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสุขศึกษาและผลศึกษาไว้ว่า

...สุขศึกษาและผลศึกษา มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุล และมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนากับความมั่นใจในตนเอง ความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเอง สามารถตัดสินใจและเลือกวิถีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย...

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและผลศึกษา (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ, 2547) ไว้ว่า

...การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและผลศึกษาในสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนารอบด้านจากสาระต่างๆ คือ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้อง เชื่อมโยง บูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก 7 กลุ่ม และยังสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย...

ดังนั้น ในการจัดสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและผลศึกษาจึงมีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและผลศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและผลศึกษา ประกอบด้วย 5 สาระและ 6 มาตรฐาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 26) ดังนี้

สาระที่ 1: การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1: เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2: ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1: เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1: เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2: รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4: การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1: เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5: ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1: ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การเฝ้าระวัง สารเสพติด และความรุนแรง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 18-19) ได้กล่าวถึงสาระการเรียนรู้พลศึกษาไว้ว่า มุ่งพัฒนาพฤติกรรม 5 ด้านของผู้เรียน ดังนี้

1. พัฒนาการด้านความรู้ (Cognitive Domain) เป็นความสามารถในการใช้ทักษะทางสติปัญญาที่แสดงออกมาเป็นความเข้าใจ ความสามารถในการวิเคราะห์ จดจำ ตีความ แปลความ แก้ปัญหา ประเมินผล ฯลฯ

2. พัฒนาการด้านเจตคติ (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความสนใจ การเห็นคุณค่า ความนิยมชมชอบ อันแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ

3. พัฒนาการด้านทักษะ (Psychomotor or Skill Domain) เป็นพัฒนาการที่เกิดจากการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทกับกล้ามเนื้อที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness Domain) เป็นความสามารถของร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสงวนพลังงานไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ยามว่างและยามเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายได้หลากหลายรูปแบบ

5. พัฒนาการด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม (Social Domain) เป็นความสามารถในการปรับตัว การเป็นผู้นำผู้ตาม การปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบ วินัย อดทน ยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีน้ำใจนักกีฬา มีคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ

พัฒนาการของพฤติกรรมทั้ง 5 ด้านของผู้เรียนเป็นผลรวมการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่มีสาเหตุมาจากการเกิดประสบการณ์ตรงในการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาชนิดต่าง ๆ ที่รวมเรียกว่า กิจกรรมทางกาย (Physical Activity)

จากการศึกษาสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพกิจกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นประจำอย่างหลากหลายในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างพื้นฐานการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขนิสัยที่ดี รักการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดสาระการเรียนรู้ ที่ใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้

การจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดี

ของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 16)

อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร ในรายละเอียดที่เป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ในกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม และจะต้องจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของสถานศึกษาด้วย

เช่นเดียวกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 3) กล่าวว่า iva หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนไว้ในลักษณะของจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่าง ๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังต่อไปนี้

1. จุดหมายหรือมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
2. มาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

นอกจากนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 4 - 6) ได้กล่าวเสริมอีกว่า กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ กระบวนการที่ครู อาจารย์ ควรได้ทำความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (9 ข้อ)
2. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (5 สาระ 6 มาตรฐาน)

3. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
แยกตามมาตรฐานแต่ละมาตรฐาน

4. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีในแต่ละชั้นปี คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 (ช่วงชั้น
ที่ 1) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 (ช่วงชั้นที่ 2)

5. กำหนดผลการเรียนรู้รายปีในแต่ละชั้นปี คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 (ช่วงชั้นที่
1) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 (ช่วงชั้นที่ 2)

6. จัดทำคำอธิบายรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ (รวม 5 สาระ 6 มาตรฐานเป็นรายปี)

7. ออกแบบและกำหนดหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน และหรือปี

8. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงของแต่ละช่วงชั้นแต่ละภาคเรียนและหรือแต่ละปี

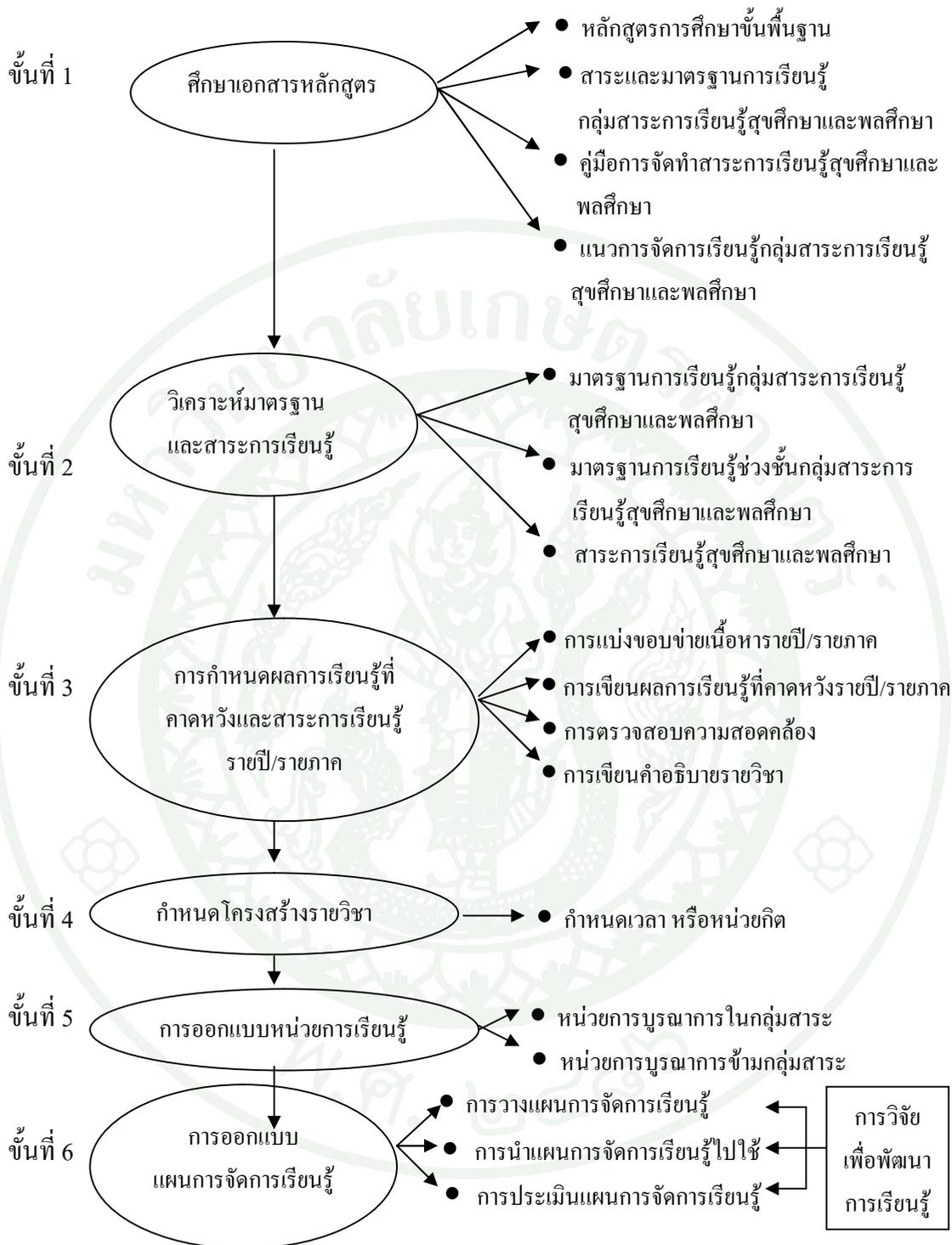
9. กำหนดน้ำหนักคะแนน วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ครู อาจารย์ สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ (ขั้นตอนที่ 5) และสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปี
(ขั้นตอนที่ 4) แต่ละภาคเรียน แต่ละปีการศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานการพิจารณาจาก
วุฒิภาวะผู้เรียน ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและท้องถิ่น

ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยง
ตัวหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนที่ประเทศชาติและ โรงเรียนหรือสถานศึกษาแต่
ละแห่งต้องการเข้ากับตัวผู้เรียน หรือเข้าถึงตัวผู้เรียนได้อย่างแท้จริง แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็น
หัวใจของคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง แต่ที่
สำคัญที่สุดคือ ตัวครูผู้สอน ใครสอนคนนั้นต้องวางแผน หรือจัดทำแผนการเรียนรู้เอง ซึ่งต้องอาศัย
ความรู้ในสาขาวิชาชีพของตนเอง การวิจัยในชั้นเรียน การอุทิศตนหรือการทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ
และความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเพื่อผู้เรียน เพราะ “ความสุขของครูอยู่ที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน”

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 8) ได้กล่าวถึงการจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไว้ว่า จากสาระและมาตรฐานที่กำหนดให้ สถานศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ตามขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสารหลักสูตร การวิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค การกำหนดโครงสร้างรายวิชา การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนเสนอดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 การจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา
ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 2)

จากการศึกษากระบวนการจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น รายปี รายภาค กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค เขียนคำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงตัวหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพของผู้เรียนที่ประเทศชาติและสถานศึกษาต้องการให้เข้าถึงตัวผู้เรียนได้อย่างแท้จริงโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้เชื่อมโยง ตามลำดับ

การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน

ความหมายของการจัดและบริหาร

การจัดหรือการจัดการ (organization) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538) ได้ให้ความหมายว่า “การจัด คือ เรื่อง ชุระ หน้าที่ที่จะต้องวางระเบียบ ใช้งาน ควบคุม และดำเนินงานให้เป็นไปตามลำดับขั้น”

การบริหาร (administration) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538) ได้ให้ความหมายว่า “บริหาร คือ การปกครอง เมื่อรวมกับคำว่า การ จึงหมายถึง เรื่อง ชุระ หน้าที่ในการปกครอง ดำเนินการ และจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือการจัดการ เรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งหมายรวมถึงการควบคุม จัดการ ดูแลรักษาสิ่งเหล่านั้นด้วย” หรืออีกความหมายหนึ่งคือ “การแนะนำ การเป็นผู้นำ และการควบคุม ความพยายามต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ”

ไพรวัลย์ อัสฤกษ์ (2541: 11) ได้ให้ความหมายของการจัดการและการบริหารไว้ว่า

การจัดการ (management) หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลในองค์กร โดยกำหนดภารกิจ อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อให้การประกอบการตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหาร (administration) หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิสูตร กองจินดา (2545: 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า “...กระบวนการดำเนินงานด้วยประการทั้งปวง ด้วยการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น เงิน วัสดุ คน วิธีการ เวลา ฯลฯ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงาน...”

สรุปการบริหาร หมายถึง เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายของการจัดการ ซึ่งในการจัดการเป็นกระบวนการของการจัดการทำงานโดยกำหนดหลักการของตำแหน่งงาน วิธีการปฏิบัติ ขอบเขตหน้าที่และประสานงานระหว่างตำแหน่งต่าง ๆ ให้แน่นอนตามที่องค์กรตั้งไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก เพื่อให้การทำงานขององค์กรดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน

Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 654) ได้กล่าวถึงการบริหารงานทางพลศึกษาว่า มีความเกี่ยวข้องกับงาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร โปรแกรมพลศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก งานด้านต่างๆ ของการพลศึกษาตามที่กล่าวมานี้เป็นด้านที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก

การจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

พลศึกษาเป็นวิชาที่จำเป็นต้องสอนในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะพลศึกษาคือส่วนหนึ่งของการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ดังที่ Bucher (1979 อ้างใน ภาณี อมรรัตนานนท์, 2547: 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนว่า โปรแกรมพลศึกษานั้นประกอบด้วย

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน เป็นการสอนพลศึกษาให้แก่ นักเรียนทุกคน
2. โปรแกรมบรรดิกการทางพลศึกษา เป็นการจัดพลศึกษาให้กับนักเรียนที่ไม่สามารถ

จะเข้าร่วมใน โปรแกรมพลศึกษาปกติได้

3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นการจัดให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

4. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนหรือระหว่างวิทยาลัย เป็นการแข่งขันที่คัดเลือกเฉพาะนักกีฬาที่มีทักษะดีไปร่วมการแข่งขันกับนักกีฬาของโรงเรียนอื่น

ศุภรงค์ กวนสุวรรณ (2537: 19-21) กล่าวว่า พื้นฐานการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนอย่างหนึ่งคือ การจัดให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพลศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึงกันตามความต้องการ ความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้รวมทั้งการได้รับคำสอน การได้รับความช่วยเหลือการใช้สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวกับพลศึกษาด้วย ฉะนั้น การที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสอย่างทั่วถึงดังที่กล่าวมานี้ โรงเรียนควรจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาโดยคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ด้านปรัชญา เพื่อให้นักเรียนพัฒนาด้านต่างๆ โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาโดยครูจะสอนให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ระเบียบ กฎข้อบังคับ กติกาการเล่น ตลอดจนความสำคัญของกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีวิจรรณญาณ มีระเบียบ มีคุณธรรม มีทัศนคติที่ดี เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์เหล่านี้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

2. ด้านการจัดและบริหาร เน้นให้นักเรียนทุกคนได้เรียนวิชาพลศึกษาและร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมตามปกติ โดยได้รับคำแนะนำจากแพทย์ กำหนดเนื้อหาหรือกิจกรรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก ตลอดจนการป้องกันอันตรายเกิดจากอุปกรณ์ต่างๆ และกิจกรรมที่ปฏิบัติด้วย

3. ด้านการจัดการเรียน ควรกำหนดให้จำนวนเหมาะสมกับครูผู้สอน และชั่วโมงการสอนของครูควรไม่เกิน 5 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้ยังกำหนดเวลาเรียนอย่างเพียงพอในแต่ละระดับชั้น รวมทั้งจำนวนของนักเรียนในแต่ละห้องไม่ควรเกิน 35 คน

4. ด้านบุคลากร เน้นที่ตัวครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ซึ่งต้องรับผิดชอบในการวางแผน โปรแกรมพลศึกษา พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การใช้เทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ

5. ด้านหลักสูตร ระบุถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา แผนการสอนที่ยืดหยุ่นตามความสะดวกของอุปกรณ์ และสถานที่ หลักสูตร มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพต่างๆ ของโรงเรียน การประเมินหลักสูตร ใช้ข้อมูลระเบียบ กฎเกณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน

6. ด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งกลางแจ้งและในร่มควร กำหนดให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในแต่ละชั่วโมงที่มีการเรียนการสอน

7. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมพลศึกษาที่จะต้องจัดให้นักเรียน ได้แก่ การแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน การจัดกีฬาวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

8. ด้านการประเมินผล มีการประเมินผลของหลักสูตร โดยคณะกรรมการโรงเรียน ประเมินผลครูผู้สอน โดยผู้บริหาร และโดยหัวหน้าหมวดอย่างมีระบบ มีการประเมินผลนักเรียน รายงานความก้าวหน้าของนักเรียน โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

วิสูตร กองจินดา (2545: 67-68) ได้กล่าวว่า การดำเนิน โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
4. โปรแกรมการนันทนาการ
5. โปรแกรมบรรณาการ

ภารดี อมรรัตนานนท์ (2547: 16) ได้กล่าวถึงโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนไว้ว่า

...โปรแกรมการสอนผลศึกษาในโรงเรียนเป็นวิชาที่จำเป็นต้องสอนในโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะผลศึกษาคือส่วนหนึ่งของการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยมีปรัชญาพื้นฐานที่ว่าผลศึกษา สามารถให้การศึกษานุคคลได้ และยังเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน โดยได้รับจากโครงการผลศึกษาที่มีรูปแบบและระบบที่ดี เป็นต้น...

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 227) ได้กล่าวถึงโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนไว้ว่า โปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน คือ รายการการจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์เพื่อให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนทุกๆ คนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมผลศึกษาต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึงกันตามความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้รวมถึงการได้รับคำสอน การช่วยเหลือแนะนำ การใช้สถานที่ การใช้อุปกรณ์ และการใช้บริการอื่นๆ เกี่ยวกับการผลศึกษาด้วย เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาการตามศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด ฉะนั้นถ้าโรงเรียนจะจัดโปรแกรมผลศึกษาให้สามารถบรรลุผลตามหลักการและปรัชญาการผลศึกษาอย่างแท้จริงแล้วจะต้องจัดรายการการผลศึกษาของโรงเรียนในด้านต่างๆ 4 ด้านพร้อมๆ กันดังนี้

1. โปรแกรมการสอนผลศึกษาในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
4. โปรแกรมการจัดผลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ

สรุปได้ว่า การจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์ ถูกต้องตามหลักและปรัชญาผลศึกษา ประกอบด้วย โปรแกรมการสอนผลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมการจัดผลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ และโปรแกรมนันทนาการ

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 228-231) กล่าวว่า โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนนี้ก็คือ โปรแกรมการจัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่โรงเรียนได้กำหนดในแต่ละระดับชั้นปี วิชาพลศึกษาถือว่าเป็นวิชาหนึ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญสำหรับนักเรียนที่จะนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันระหว่างที่อยู่ในวัยเด็กกำลังเรียนและในวัยที่เป็นผู้ใหญ่หลังจากเรียน สำเร็จจากโรงเรียนไปแล้ว ประเทศต่าง ๆ จึงมักจะเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาได้จัดให้มีการ เรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับตลอดหลักสูตรการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นวิชา บังคับสำหรับนักเรียนทุกคน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว ความมุ่งหมายหลักของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่ พอจะสรุปได้ที่สำคัญจะมีอยู่ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ สามารถสนองความต้องการ การเคลื่อนไหวของร่างกาย ช่วยให้อวัยวะมีความเจริญเติบโตตามอัตราที่ควรจะเป็น
2. เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ หรือที่เรียกว่า เพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะในกิจกรรมกีฬาต่างๆ เพื่อจะได้นำไปใช้เวลาว่าง หรือเมื่อหลังจากออกโรงเรียนไปแล้ว
3. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นในการออกกำลังกายและ การเล่นกีฬาด้วยความปลอดภัยเพื่อสุขภาพของตนเอง
4. เพื่อให้นักเรียนได้มีคุณธรรม มีน้ำใจนักกีฬา
5. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรัก มีความสนใจในการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพและ เพื่อความสนุกสนาน

หลักของการจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละระดับชั้นจะต้องมีความมุ่งหมายที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้และบรรลุผลได้ทั้ง 5 ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ คุณธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา ด้านทัศนคติความรักและความชอบในการกีฬา คือให้มี ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเหมาะสมกับสภาพการณ์โรงเรียน และในขณะเดียวกันครูก็ควร จะให้นักเรียนได้ทราบความมุ่งหมายนั้น ๆ ด้วย
2. ในการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาทุกครั้ง ครูควรจัดให้มีกิจกรรมพลศึกษาหรือ กีฬาหลาย ๆ อย่างเพื่อที่จะช่วยให้สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ได้ในทุก ๆ ด้านด้วย
3. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรคำนึงถึงหลักการทางสรีรวิทยาการกีฬา จิตวิทยา การกีฬา สังคมวิทยาการกีฬาควบคู่กันไปด้วย เพราะหลักการของสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมี ความเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาเป็นอย่างมาก
4. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรยึดหลักของคุณค่าทางนันทนาการในแต่ละ กิจกรรมด้วย ทั้งนี้เพราะว่าปรัชญาการสอนพลศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งนั่นคือ เพื่อให้นักเรียนได้นำ กิจกรรมที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันในเวลาว่างต่อไป ดังนั้น กิจกรรมที่มีคุณค่าทางนันทนาการจะเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญช่วยให้บรรลุตามความมุ่งหมาย นี้ได้
5. การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาควรจะมีความต่อเนื่องและมีระดับที่สูงต่อจากระดับประถมศึกษา ทั้งนี้โดยมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ในกิจกรรมที่ตนเองมีความ ถนัดและความสนใจ สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในกิจกรรมต่าง ๆ อาจจะจัดให้นักเรียนได้เรียนตามรูปแบบของเกมหรือกีฬานั้น ๆ อย่าง แท้จริงได้
6. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรจะได้มีการวางแผนที่แน่นอนและมีความ สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น ดินฟ้าอากาศ สถานที่ อุปกรณ์ มีแผนการสอนประจำสัปดาห์ ประจำ

ภาค และประจำปี ไว้ในแต่ละระดับชั้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้

7. โปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาจะมีความสำเร็จหรือไม่มากนักขึ้นอยู่กับครูพลศึกษาเป็นหลัก ครูพลศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในโปรแกรมการสอนพลศึกษา นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีปรัชญาที่ถูกต้องในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนแล้ว จะต้องเป็นผู้ที่มีอุดมคติ มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง ตลอดจนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการที่จะดำเนินการตามโปรแกรมเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนด้วยความจริงใจและเต็มใจด้วย

8. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความพร้อมและพัฒนาการเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมประชาธิปไตยอีกในโอกาสข้างหน้าต่อไปอีก ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ตามที่ครูพิจารณาเห็นสมควรด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียน ได้รู้จักคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักการนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย

9. ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษานับว่ามีความสำคัญมากในการที่นักเรียนจะนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในชีวิตประจำวัน ถ้านักเรียนเห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและเห็นประโยชน์ของวิชาพลศึกษาในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว นักเรียนก็มักจะมีความสนใจและตั้งใจเรียนในวิชาพลศึกษา และนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนวิชาพลศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง ฉะนั้นเพื่อเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาพลศึกษาดังกล่าวนี้ ครูผู้สอนควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามอุดมคติของการพลศึกษา มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจในตัวนักเรียน มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ช่วยเหลือแนะนำนักเรียนด้วยความเต็มใจ พร้อมกับสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีความสนุกสนานและบรรลุตามผลระดับความสามารถของแต่ละคนด้วย

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 231-233) กล่าวว่า การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนคือ การแข่งขันกีฬาซึ่งจัดให้มีการแข่งขันในระหว่างพวกเดียวกันภายในโรงเรียนเดียวกัน อาจจะเป็นการแข่งขันระหว่างชั้น ระหว่างห้อง ระหว่างคิก ระหว่างสี หรืออื่น ๆ ที่นักเรียนสามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน การจัดโปรแกรมแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นการจัดที่มีความมุ่งหมายที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนในชั่วโมงพลศึกษา มาแล้วมาใช้เพื่อความสนุกสนานและออกกำลังกายตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ได้มีความรู้และประสบการณ์ของการแข่งขัน โดยตรงด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะถือว่าประสบการณ์ในการแข่งขันเป็นประสบการณ์ที่มีค่าต่อชีวิตมาก อย่างหนึ่งในชีวิตจริงของนักเรียนแต่ละคนจะต้องประสบกับความสมหวังและผิดหวัง ซึ่งเทียบได้กับการชนะและการแพ้ในเกมกีฬา
3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทดสอบความสามารถของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้น หรือเพื่อนร่วมโรงเรียนที่อยู่ในวัยและระดับเดียวกัน
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีคุณลักษณะต่าง ๆ ประจำตัว เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา การรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย การมีระเบียบวินัยในตนเอง การเคารพต่อกฎและระเบียบข้อบังคับ และอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะว่าการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นการแข่งขันที่มีผลได้ผลเสียน้อย ทำให้การแข่งขันมักจะจะเป็นไปตามอุดมคติของการแข่งขันกีฬาที่แท้จริง
5. เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการแข่งขันกีฬา และได้นำการกีฬาไปใช้เล่นในเวลาว่าง เพื่ออุดมคติของการกีฬาอย่างแท้จริง คือ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนาน
6. เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้รับความกระตือรือร้น มีความสนใจในการเล่นกีฬา และการแข่งขันกีฬาภายในขอบข่ายและตามอุดมคติของการกีฬามากยิ่งขึ้น

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

วรัศคี เพียรชอบ (2548: 238-243) กล่าวว่า

...การจัด โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพลศึกษาของโรงเรียนที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นของโรงเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ของตนเองให้สูงยิ่งขึ้นอีก และในขณะเดียวกันก็เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะอื่น ๆ ประจำตัว การมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี ความรักหมู่รักคณะ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ในสภาพการณ์ที่ท้าทายมากกว่าควบคุมกันไปด้วย และการที่โรงเรียนจัดให้มี โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โดยไม่ได้จัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนให้นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมก่อน ถือว่าการจัด โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้นผิดหลักการหรือปรัชญาการพลศึกษาของโรงเรียนโดยสิ้นเชิง...

หลักสำคัญสำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนมีดังนี้

1. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนควรคำนึงถึงคุณค่าที่นักเรียนจะได้รับเป็นสำคัญ
2. คณะกรรมการจัดการแข่งขัน ครูมีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกซ้อมและส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ยึดในหลักการและปรัชญาการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในการจัดและดำเนินการแข่งขันหรือฝึกซ้อมนักกีฬาโดยเคร่งครัด
3. นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่ควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่ต้องใช้เวลาฝึกซ้อมและแข่งขันเป็นระยะเวลานาน ต้องปรับกิจกรรม สถานที่ อุปกรณ์และระยะเวลาของการแข่งขันให้เหมาะสมกับวัยนักเรียนที่จะทำการแข่งขัน
4. สุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนมีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด
5. นักเรียนที่เป็นนักกีฬาเข้าแข่งขันระหว่างโรงเรียนจะต้องมีความเข้าใจในความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ที่ตนเองจะต้องมีตลอดเวลาการฝึกซ้อมและแข่งขัน

6. ครูควรจะได้ชี้แจงให้กับนักเรียนที่เข้าแข่งขันระหว่างโรงเรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายและปรัชญาของการแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจโดย ถูกต้อง
7. การฝึกซ้อมของครูต้องถือว่าเป็นการให้การศึกษาแก่นักเรียนควบคู่กันไปด้วย
8. ครูควรได้ติดตามเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือหรือติดต่อประสานงานกับโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนและผลการเรียนของนักเรียนที่เป็นนักกีฬาเป็นระยะๆ อย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคลควบคู่กัน ไป
9. ถ้าหากเป็นไปได้ ครูไม่ควรใช้เวลาเรียนตามปกติเพื่อฝึกซ้อมหรือแข่งขันกีฬา ครูควรจะ แบ่งเวลาในการฝึกซ้อมในแต่ละวันให้พอดี เพื่อให้ให้นักเรียนมีเวลาพอที่จะทำการบ้านหรือทบทวน บทเรียนประจำวันได้
10. การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนแต่ละครั้ง ครูควรจะแน่ใจว่าได้ให้ นักเรียนเตรียมตัวฝึกซ้อมมาแล้วอย่างเพียงพอ
11. การเข้าร่วมการแข่งขันทุกครั้ง ครูจะต้องกำชับให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา ตลอดจนการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ตัดสินอย่างเคร่งครัด
12. การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้ง ครูไม่ควรจะเน้นให้นักเรียนเห็นแก่ชัยชนะหรือ ถ้วยรางวัลมากเกินไป ครูควรจะได้ชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการได้มีส่วนร่วมในการ แข่งขันและประโยชน์ที่จะได้รับจากการแข่งขันกีฬา
13. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นสิ่งช่วยเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้ กว้างขวางมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นการแข่งขันจึงไม่ควรมาเป็นอุปสรรคของการเรียนซึ่งเป็นการปู พื้นฐานแก่ชีวิตและอนาคตของนักเรียนเป็นอันขาด
14. ในกรณีที่มิให้นักเรียนไปเชียร์กีฬาด้วย โรงเรียนหรือผู้ฝึกกีฬาควรชี้แจงให้นักเรียนได้ เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

15. เพื่อให้การแข่งขันกีฬาได้บรรลุผลตามที่วางไว้มากยิ่งขึ้น ครู ผู้ฝึกกีฬา และผู้จัดการแข่งขันควรจะมีวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักกีฬาทั้งสองฝ่ายมีความเป็นมิตร และมีความสามัคคีปรองดองซึ่งกันและกันทั้งก่อนเล่น ระหว่างเล่น และหลังเล่น

16. ครูผู้ฝึกและโรงเรียนยึดมั่นในอุดมคติและทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

17. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนอีกแบบหนึ่ง คือ การแข่งขันกีฬานอกโรงเรียน เป็นการจัดการแข่งขันที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อความสนุกสนานและเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างสองโรงเรียนหรือมากกว่า เชื่อมความสามัคคีกัน และมีการจัดการแข่งขันกีฬาเพียงหนึ่งอย่างหรือสองอย่าง โดยจะจัดการแข่งขันให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งวันหรือสองวันเป็นอย่างช้า

โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ

วรงค์ดี เพียรชอบ (2548: 243-245) กล่าวว่า การจัดโปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ คือ การจัดพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างจากคนอื่น อันอาจจะเนื่องมาจากความพร้อมทางด้านสมรรถภาพหรือทักษะ หรือเนื่องมาจากความผิดปกติของร่างกาย เพื่อให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้รับประโยชน์จากการพลศึกษาของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ด้วยการจัดสถานที่ กิจกรรมและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถหรือสภาพร่างกายของนักเรียนนั้น ๆ นักเรียนที่มีความสามารถและสภาพของร่างกายแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ อาจจะแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

ประเภทแรก ได้แก่ นักเรียนที่มีร่างกายปกติแต่ไม่มีพื้นฐานทางกลไกของร่างกายพอที่จะทำให้สามารถร่วมกิจกรรมกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในระดับชั้นเดียวกันได้ เช่น มีกำลังแขน กำลังขา กำลังกล้ามเนื้อ ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายน้อยเกินไป นักเรียนที่มีความสามารถน้อยดังกล่าวนี้ ควรจะได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู เพื่อช่วยปรับปรุงและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านที่ยังขาดหรือด้อยอยู่ให้มีความพร้อมให้สามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กับนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนได้ตามปกติต่อไปได้ การจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้ครูควรจะได้คำนึงถึงความปลอดภัยความพร้อมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นักเรียนเพิ่งฟื้นจากการเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นระยะเวลาอันยาวนานควรจะได้มีการปรึกษาแพทย์และมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

ประเภทที่สอง ได้แก่ นักเรียนที่มีสภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติอย่างไม่ถาวร (Functional Defects) อันเนื่องมาจากการทำงานของกล้ามเนื้อของร่างกายด้านหนึ่งด้านใดมากเกินไป เช่น เด็กบางคนที่ยืนนั่งเองและชอบอุ้มนั่งด้วยเอวข้างหนึ่งจะมีเอวเอียงไปข้างหนึ่ง นักเรียนบางคนที่มีร่างกายสูงชะลูดมากกว่าเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ทั้งหมดในชั้นเรียนเวลาเดินไปไหนกับเพื่อนคนอื่นก็พยายามย่อหรือเดินให้หลังโก่งเพื่อให้มีความสูงเท่ากับเพื่อนคนอื่น ๆ โดยไม่รู้สึกรู้สึกระนั้นครูพลศึกษาที่ดีควรจะมีความไวต่อข้อบกพร่องของร่างกายของนักเรียนเหล่านั้นตลอดเวลาด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ที่อ่อนแอหรือขาดการเคลื่อนไหวมีความแข็งแรงได้ สดชื่นและความสมดุลกัน เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนมีทรวดทรงและบุคลิกภาพที่สง่างามต่อไป

ประเภทที่สาม คือ นักเรียนที่มีสภาพทางด้านร่างกายผิดปกติอย่างถาวร (Structural Defects) เช่น แขน ขาลีบ เป็นอัมพาต อันเนื่องมาจากโรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุหรือสาเหตุอื่น ๆ จริงอยู่แม้ว่าร่างกายมีความผิดปกติมากเช่นนี้ก็ตาม แต่ความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนที่มีสภาพเช่นนี้ก็ยังมีเหมือนกัน ครูพลศึกษาที่ดีจะพยายามจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนที่มีสภาพร่างกายคงได้กล่าวมาแล้วนี้ควบคู่ไปด้วยกัน การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประเภทนี้ควรจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือจากแพทย์โดยใกล้ชิด มิฉะนั้นแล้วการจัดกิจกรรมพลศึกษานั้นอาจจะเป็นโทษแก่นักเรียนมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับก็ได้

ประเภทสุดท้าย คือ นักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นกว่านักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน เช่น นักเรียนที่เป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน หรือนักเรียนที่มีความสามารถสูง สามารถที่จะเข้าแข่งขันกีฬาระดับประชาชนหรือเป็นตัวแทนในทีมชาติเพื่อเข้าแข่งขันระหว่างประเทศ เป็นต้น ถ้าหากเป็นไปได้ก็ควรมีโครงการเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีความสามารถยิ่งขึ้นต่อไป เช่น เป็นผู้ช่วยครูในการเรียนการสอน การฝึกซ้อม การเป็นเจ้าหน้าที่ เป็นต้น นอกจากเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ จะได้รับประโยชน์แล้วยังจะเป็นการฝึกหัดการเป็นผู้นำ การรับผิดชอบของนักเรียนและอื่น ๆ ในการทำงานที่จะเป็นผลเมืองดีในสังคมต่อไปอีกด้วย

โปรแกรมนันทนาการ

วิสูตร กองจินดา (2545: 117) ได้กล่าวถึงโปรแกรมนันทนาการไว้ว่า

...การจัดนันทนาการในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆ เพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้แก่เด็กที่มีความต้องการทั่วไป ด้านการออกกำลังกายและความสนุกสนานหลังจากเวลาเรียนตามปกติ เช่น อาจจะเป็น เวลาเลิกเรียนตอนเย็น หรือวันหยุด เป็นต้น...

และมีหลักการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน (วิสูตร กองจินดา, 2545: 123) ดังนี้

1. ควรมีคณะกรรมการดำเนินงาน โปรแกรมนันทนาการเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา และครูอื่นๆ ที่มีความสนใจ ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการ
2. อุปกรณ์จะต้องจัดเตรียมให้เพียงพอแก่ความต้องการของนักเรียน
3. สถานที่จะต้องจัดเตรียมให้เพียงพอกับประเภทกิจกรรมและจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
4. ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมนันทนาการ จะต้องเป็นเวลาว่างของนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดในเวลา ดังนี้ เช่น ตอนเช้าก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน ตอนเย็นหลังเลิกเรียน ตอนค่ำ วันหยุดราชการ หรือวันนักขัตฤกษ์
5. กิจกรรมแต่ละอย่างควรมีอาจารย์ที่ปรึกษา
6. ควรให้นักเรียนส่วนใหญ่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม
7. ควรให้นักเรียนส่วนใหญ่สมัครร่วมกิจกรรมแต่ละประเภทด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ

8. ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกิจกรรมต่างๆ
9. ควรฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
10. การจัดกิจกรรมกลางคืน จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยให้มาก และจัดในกรณีที่เป็นจริงๆ

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่ประกอบด้วย โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ และโปรแกรมนันทนาการ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วถือเป็นการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาที่สมบูรณ์และถูกต้องตามหลักและปรัชญาพลศึกษา เพราะเป็นการจัดโปรแกรมพลศึกษาที่เปิด โอกาสให้นักเรียนทุก ๆ คนในโรงเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา เพื่อช่วยให้แต่ละคน ได้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันตามศักยภาพของตนเอง นักเรียนทุกคนไม่ว่าคนไหนจะเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความสามารถน้อย หรือมีความจำกัดทางด้านร่างกายหรือไม่มากนักก็ยังมีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ดังจะเห็นได้ว่า โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนเป็น โปรแกรมที่มุ่งปูพื้นฐานในเรื่องเกี่ยวกับพลศึกษาให้แก่ นักเรียนทุก ๆ คน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็น โปรแกรมที่มุ่งให้ทุกคนได้นำสิ่งที่เรียนมาแล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ส่วน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้นเป็น โปรแกรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่านักเรียนคนอื่น ได้เสริมสร้างความสามารถของตนเองกับนักเรียนโรงเรียนอื่นให้สูงขึ้นต่อไปอีก สำหรับ โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อพิเศษนั้นก็ เป็น โปรแกรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนผู้มีความจำกัดทางด้านร่างกายหรือความจำกัดทางด้านอื่นที่ไม่สามารถมีส่วนร่วมร่วมกับนักเรียนคนอื่น ๆ ตามปกติได้ และ โปรแกรมนันทนาการ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการทั่วไปด้านการออกกำลังกายและความสนุกสนานหลังจากเวลาเรียนตามปกติ

การพัฒนาศักยภาพครู

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาโดยยึด “คนเป็น

ศูนย์กลางการพัฒนา” เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพคนในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากมาตรานี้ นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ คือ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ให้สามารถทำการวิจัย และนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การที่ครูผู้สอนจะสามารถทำการวิจัยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกระบวนการได้นั้นสามารถทำได้โดยสถานศึกษา จัดให้ครูผู้สอนได้รับการอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (2545 อ้างใน วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2547: 27) ได้ระบุถึงการพัฒนาศักยภาพครูไว้ว่า “ให้ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ของนักเรียน” สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีคุณภาพตามที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ต้องการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ

เพื่อพัฒนาหลักสูตรพลศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของพลศึกษาแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องมี คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี ดังที่ วรรณศักดิ์ เพียรชอบ (2548) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษา ที่ดีไว้ว่า “...เป็นผู้มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการทั่วไป วิชาการศึกษา และวิชาพลศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจในหลักการ และปรัชญาการพลศึกษาและการกีฬาเป็นอย่างดี มีความรักและความศรัทธาใน วิชาชีพพลศึกษาก็พาด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง...”

Williams (1964 อ้างใน วรรณศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 687-701) กล่าวถึงการบริหารบุคลากร ทางพลศึกษาไว้ว่า

1. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะได้เลือกบุคลากรและเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำงาน โดยใช้ แหล่งข้อมูลสามแหล่งด้วยกันคือ แหล่งข้อมูลจากการเสนอแนะและรับรองจากบุคคลอื่น จากสำนักงานจัดหางาน และจากหน่วยงานของครู
2. บุคลากรทางพลศึกษาควรมีการพิจารณาคุณสมบัติบางประการในการที่จะเลือก บุคลากรใหม่เข้าทำงาน คือ อายุ การได้รับการฝึกฝนทางวิชาชีพ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ ทักษะ รูปร่างหน้าตาและนิสัยส่วนตัว
3. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องแสดงตัวอย่างในการเป็นคณะอาจารย์ในวิชาชีพ คือให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางด้านศีลธรรมและจริยธรรมในระดับที่สูงที่สุด
4. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องปฏิบัติตามนโยบายในการที่จะส่งเสริมการพัฒนาของคณะ เจ้าที่บุคลากร
5. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องจัดประชุมอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของตนเองนอกเหนือจาก การประชุมของคณะอาจารย์
6. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องมีการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่ แตกต่างกันระหว่างสมาชิกในภาคด้วยวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย

7. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะได้เข้าร่วมประชุมอาจารย์ที่โรงเรียนจัดขึ้น

8. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะได้เข้าร่วมประชุมวิชาการทางพลศึกษาด้วย

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) กล่าวไว้ว่า สำหรับการเลือกและจัดสรรบุคลากร ผู้บริหารควรจัดผู้สอนวิชาพลศึกษาโดยเริ่มพิจารณาจากครูพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีความรู้ ในด้านนี้โดยตรงเป็นอันดับแรก เพราะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาพลศึกษา และควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ถ้ามีไม่พอหรือไม่มีจึงค่อยพิจารณาจากครูที่ได้รับการฝึกอบรม วิชาชุดพลศึกษา ครูที่ชอบและสนใจกีฬาเป็นอันดับต่อไป และถ้าไม่มีจริงๆ ก็อาจขอนิสิต นักศึกษา ฝึกสอนจากสถาบันการศึกษาวิชาชีพพลศึกษาต่างๆ มาช่วยหรืออาจจ้างครูพิเศษมาจากที่อื่นก็ได้

สัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นควรจะมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อ นักเรียน 25-40 คน ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจาก ดูแลควบคุมได้ไม่ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนมากจะสอนใน สถานที่ค่อนข้างกว้าง ครูต้องเดินตรวจตราดูแลนักเรียนทุกคน ส่วนอัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบต่อวันต่อสัปดาห์ หรือ 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะเวลานอกเหนือจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตร นารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้น และสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรใช้เวลาส่วน หนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษา ที่ดี

การบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 686-687) ได้วางหลักเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนที่เกี่ยวกับสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกทางการพลศึกษาไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถที่จะไปมาได้โดยง่าย คือ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนี้ ผู้ใช้ สามารถที่จะนำไปใช้ได้โดยง่ายและสะดวก

2. ความสวยงาม คือ สถานที่ควรจะมี ความสวยงาม ดึงดูดความสนใจแต่ก็ไม่ฉาบฉวย และควรจะมีกระตุ้นให้เห็นความสำคัญในการที่จะช่วยกันบำรุงรักษา
3. จัดให้เป็นส่วน ๆ หรือเป็นหมวดหมู่ คือ เขตของกิจกรรมและกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเดียวกัน และมีความเกี่ยวข้องกันที่ต้องใช้งานด้วยกัน หรือเกี่ยวข้องกัน โดยจะจัดให้อยู่เป็นส่วน ๆ อันเดียวกัน หรือใกล้กัน
4. ความประหยัด คือ ให้มีความประหยัดทั้งทางด้านเวลา กำลังงาน และค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด และให้การเรียนการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างถูกต้องลักษณะให้มากที่สุด
5. ความสามารถที่จะขยายได้ในโอกาสข้างหน้า คือ มีความสามารถที่จะเพิ่มขอบข่ายและจำนวนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเพิ่มขึ้นในโอกาสข้างหน้าได้ และในขณะที่เดียวกันก็จัดให้มีความพร้อมที่บุคคลสามารถจะมีส่วนร่วมได้ด้วยความปลอดภัย
6. ความโดดเด่น คือ จะต้องมีการจำกัดไม่ให้มีกลิ่น มีเสียง หรือความชื้นมารบกวน มีการแยกกิจกรรมให้เป็นไปตามกลุ่มของผู้ที่มีส่วนร่วม และมีการป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาได้ การควบคุมแสง เสียง ความร้อนและการถ่ายเทอากาศ ควรจะมีการควบคุมแยกเป็นส่วน ๆ ไป
7. ความปลอดภัย ถูกต้องตามสุขลักษณะและสุขอนามัย สิ่งต่าง ๆ ของสถานที่และของผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ จะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอย่างดีในการที่จะจัดและการบำรุงรักษา สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
8. การควบคุมดูแล การที่จะสามารถดูแลควบคุมได้อย่างทั่วถึงและจัดกิจกรรมตลอดจนจัดกลุ่มต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีนั้น สามารถที่จะกระทำได้โดยให้ผู้นำที่มีความรับผิดชอบมองเห็น หรือไปยังสถานที่ที่เกี่ยวข้องนั้น ได้โดยง่ายและรวดเร็ว และในขณะที่เดียวกันก็มีการแยกกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปโดยชัดเจน การควบคุมดูแลสถานที่ที่อาจจะมีอันตรายเกิดขึ้นนั้น ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้นำตามกฎหมาย

9. ความมีประโยชน์ ความมีประโยชน์ของสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนั้น จะขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะปรับสถานที่เหล่านั้นให้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลาย ๆ อย่างด้วยความปลอดภัย มีความสนุกสนานและการเรียนการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การที่สามารถใช้สถานที่ได้ตามฤดูกาลก็เป็นการเพิ่มประโยชน์ของการใช้สถานที่มากยิ่งขึ้นอีก

10. ความถูกต้อง สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนั้นควรจะได้เป็นไปตามความต้องการและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียน หลักสูตรวิชาการ และตามที่กฎหมายได้บังคับไว้

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 371-372) ได้กล่าวถึงหลักในการจัด อุปกรณ์และวัสดุทางพลศึกษาไว้ดังนี้

1. อุปกรณ์และวัสดุทุกประเภทควรจะทำให้มีพร้อมสำหรับกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาทุกชนิดที่มีแผนว่าจะจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ ทั้งนี้รวมทั้งกิจกรรมที่จะมีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนที่กำหนดไว้ และกิจกรรมที่จะจัดให้มีในลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วย

2. หลักการของการจัดอุปกรณ์และวัสดุทางพลศึกษานั้น ควรจะมุ่งเพื่อความสะดวก ความง่าย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งในแง่ของการนำไปใช้ในการเรียนการสอน และการที่นักเรียนจะมีการยืมไปใช้ในเวลาวางตามลำพังได้ด้วย

3. โรงเรียนหรือผู้ที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับอุปกรณ์และวัสดุทางพลศึกษา ควรจะได้มีโครงการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสใช้อุปกรณ์และวัสดุที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ด้วยการนำไปใช้ในการเล่นหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาต่างๆ ในเวลาวางตามความถนัด และความสนใจของตนเองให้มากที่สุด

4. คุณค่าหรือประโยชน์ของอุปกรณ์หรือวัสดุแต่ละอย่างนั้นควรจะได้พิจารณาในแง่ของความบ่ยที่นักเรียนได้นำออกไปใช้เป็นสำคัญ

5. ความคงทนถาวรของอุปกรณ์หรือวัสดุทางพลศึกษานั้น ควรจะได้พิจารณาในแง่ของความบ่ยและความยาวนานที่อุปกรณ์หรือวัสดุส่วนนั้นได้ถูกนำไปใช้งานมากกว่าการเก็บรักษาไว้

6. ผู้รับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับอุปกรณ์หรือวัสดุทางพลศึกษาควรจะให้การศึกษาในวิธีการใช้ และวิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์และวัสดุที่ใช้เหล่านั้นในวิธีการที่ต้องควบคุมกันไปด้วย โดยให้ถือว่าอุปกรณ์หรือวัสดุทุกอย่างที่นำมาใช้นั้นควรจะได้รับ การดูแลรักษาเสมือนกับเป็นสมบัติของตัวเอง

7. เพื่อความปลอดภัยและให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง อุปกรณ์หรือวัสดุที่จัดมานั้น ควรจะเป็นอุปกรณ์หรือวัสดุที่เป็นไปตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของวิชาชีพด้วย

8. เพื่อให้การเรียนการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง จำนวนและขนาดของอุปกรณ์หรือวัสดุที่จัดหามานั้นควรจะได้เป็นไปตามหลักการและมีจำนวนเป็นไปตามอัตราส่วนของจำนวนนักเรียนตามหลักการของวิชาชีพพลศึกษาด้วย

9. เพื่อให้การจัดหาอุปกรณ์หรือวัสดุได้ถูกต้องและเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรของโรงเรียน ความต้องการ และความสนใจของนักเรียนอย่างแท้จริง การจัดหานั้นควรจะทำโดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอนหรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง

สรุปได้ว่า การบริหารงานทางพลศึกษามีความเกี่ยวข้องกับงานสามด้าน คือ ด้านการบริหาร โปรแกรมพลศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก งานทั้งสามด้านนั้นจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยการดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาที่ดึนั้นจะต้องอาศัยสถานที่ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และการที่จะดำเนินงานด้านการบริหารที่ดึนั้นต้องอาศัยบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาเป็น ผู้รับผิดชอบและดำเนินการจัดเท่านั้น

การประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ ดังมาตรา 26 กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 15)

เช่นเดียวกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า

...การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ...

กรรวิ บุญชัย (2552) กล่าวว่า องค์ประกอบที่นำมาเป็นส่วนในการตัดสินใจคือ แบบทดสอบหรือเครื่องมือ (test/device) การวัด (measurement) และการประเมินผล (evaluation)

แบบทดสอบหรือเครื่องมือ (test/device) หมายถึง เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อสอบข้อเขียน ข้อคำถามสำหรับสอบปากเปล่า เครื่องมือ อุปกรณ์ แบบทดสอบวัดความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ แบบวัดเจตคติ และวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แบบประเมินการทำงานเป็นทีม หรือแบบวัดโครงการ

การวัด (measurement) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ (Baumgartner, 2003 อ้างใน กรรวิ บุญชัย, 2552)

การประเมินผล (evaluation) หมายถึง เป็นขบวนการตัดสินใจ ซึ่งอาศัยการวัดเป็นเครื่องมือ ตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้บรรลุหรือไม่

การวัดและประเมินผลเป็นเรื่องที่จะต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน การประเมินผลเป็นกระบวนการซึ่งใช้การวัด เป้าหมายของการวัดคือ รวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินผล ส่วนแบบทดสอบใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป

กรรวิ บุญชัย (2550) การประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) เป็นการประเมินที่ทำการวัดออกมาเป็นจำนวน ตัวเลข เช่น การวัดความเร็วในการวิ่ง 100 เมตร จะได้เป็นระยะเวลาซึ่งวัดด้วยนาฬิกาจับเวลา การวัดระยะทางในการขึ้นกระโดดไกล จะได้ผลเป็นระยะทางจากการวัดด้วยเทปวัด และการทำลูก- นิ่ง 1 นาที จะได้จำนวนครั้งที่ปฏิบัติได้ เป็นต้น ซึ่งแบบทดสอบที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบปรนัย (Objective Test) จะมีลักษณะการทดสอบที่ชัดเจน ผู้ให้คะแนนจึงไม่มีผลต่อการให้คะแนน

2. การประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative Evaluation) เป็นการประเมินความถูกต้อง ความสวยงามของการปฏิบัติหรือความสามารถในกีฬานิตต่าง ๆ ที่ไม่สามารถประเมินในเชิงปริมาณได้ เช่น ยิมนาสติกลีลา กระโดดน้ำ การเดินร่า กิจกรรมเข้าจังหวะ ดาบสากล หรือท่าทางการเหวี่ยงไม้กอล์ฟ เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นการประเมินด้วยการสังเกตของครูผู้สอน (Subjective Test) ซึ่งจะมีผลต่อการให้คะแนนเพราะบางครั้งอาจจะเกิดจากความพึงพอใจของผู้ให้คะแนนแต่ละคน

นอกจากนี้ กรรวิ บุญชัย (2552) ได้กล่าวว่า มาตรฐานสำหรับการประเมิน (Standard for Evaluation) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

การอิงเกณฑ์/การอิงบรรทัดฐาน (Criterion referenced) เป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ คาดว่าทุกส่วนทุกคนหรือส่วนใหญ่สามารถบรรลุได้ นักเรียนบรรลุระดับการปฏิบัติที่ต้องการ ไม่ได้เปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคน ไม่สนใจในการเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ แต่เปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ ในการกำหนดเกณฑ์นั้นก็อาศัยจากเกณฑ์หรือกลุ่ม หรือจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

การอิงปกติวิสัย (Norm referenced) มีการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนด้วยกัน ต้องการทราบว่านักเรียนประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เมื่อตรวจสอบคะแนนของตนเองกับ

คะแนนของนักเรียนคนอื่นๆ ในแบบทดสอบเดียวกัน การรายงานผลนั้นบอกได้ว่านักเรียนคนนั้น ปฏิบัติทักษะดีแค่ไหนเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่นๆ ในเพศเดียวกัน กลุ่มอายุหรือชั้นเดียวกัน

หลักการพิจารณาองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน (เกรด)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 26 ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดรูปแบบการประเมิน โดยให้เหมาะสมกับระดับและรูปแบบของการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการวัดและประเมินผู้เรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ให้ครบทุกด้าน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 ก) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า

1. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน

2. เน้นการประเมินผู้เรียนที่ต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระและระดับชั้น

กรรวิ บุญชัย (2550) ได้กล่าวถึงหลักการพิจารณาองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน (เกรด) ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน (เกรด) ประกอบด้วย พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

2. การประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

3. ประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน โดยใช้การประเมินแบบกำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubric assessment)
4. เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง (self assessment) และการประเมิน โดยเพื่อน (peer assessment)
5. จุดสำคัญในการประเมินนักเรียน การประเมินเป็นระยะ (formative) มีความสำคัญมากกว่าการประเมินแบบสรุป (summative)

วิธีการประเมินผล

จากแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การประเมินทางเลือกใหม่และวิธีการประเมินตามสภาพจริง เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Baumgartner et al. (2003 อ้างใน ชีชีช เทียบทอง, 2548) กล่าวว่า

...นับตั้งแต่ช่วงต้นของปี ค.ศ. 1990 การประเมินตามสภาพจริงเป็นหัวข้อที่ยอมรับกันในทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลจากความไม่พอใจเกี่ยวกับวิธีการทดสอบที่เคยปฏิบัติกันมาหรือแบบดั้งเดิม (traditional testing method) และความต้องการในการรับผิดชอบทางการศึกษา การประเมินตามสภาพจริงก็เพื่อพยายามที่จะประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง (real-life) หรือ สอดคล้องกับสภาพจริงมากกว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินแบบหนึ่งของนวัตกรรมการวัดและประเมินผลทางเลือกใหม่ (alternative or nontraditional assessment)...

สุวิมล ตั้งสัจจงณ์ และ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542) ได้เสนอวิธีการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

...การช่วยให้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่เป็นจริงของผู้เรียน มีความเป็นธรรมชาติ เน้นการปฏิบัติ ความรู้ ทักษะ และผลลัพธ์อื่น ได้แก่ เจตคติ แรงจูงใจ และพฤติกรรมทางสังคม มีวิธีการในการประเมิน 10 วิธีคือ การประเมินโดยเพื่อน การประเมิน

โดยกำหนดเวลา การประเมินโดยโครงการกลุ่ม การประเมินโดยบุคคล การประเมินโดย
 บทบาทสมมุติ การประเมินโดยสะท้อนผล การประเมินตนเอง การประเมินโดยใช้
 เหตุการณ์การทำงาน การประเมินโดยการสังเกต และการประเมินโดยสะสมผลงาน...

นอกจากนี้ กรรวิ บุญชัย (2552) ได้กล่าวถึงเครื่องมือและวิธีการประเมินผลไว้ว่า

...เครื่องมือและวิธีการในการประเมิน ได้แก่ สมุดสะสมงาน (portfolio) สมุดบันทึก
 (cumulative records) การสังเกตของครู (teacher observation) แบบตรวจสอบรายการ
 (checklist) แบบประมาณค่า (rating scales) เกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) บันทึก
 ชีวิตประวัติหรือเหตุการณ์ประจำวัน โครงการกลุ่ม (group project) การสอบข้อเขียน
 (written test) โครงการของผู้เรียน (student project) สมุดจดบันทึก (student log)...

จากการศึกษาการประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การ
 ประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการ
 สอน องค์ประกอบที่นำมาเป็นส่วนในการตัดสินใจคือ แบบทดสอบหรือเครื่องมือ (test/device)
 การวัด (measurement) และการประเมินผล (evaluation) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การประเมิน
 เชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) และการประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative Evaluation)
 มาตรฐานสำหรับการประเมิน (Standard for Evaluation) มี 2 ประเภทคือ การอิงเกณฑ์/การอิง
 บรรทัดฐาน (Criterion referenced) และการอิงปกติวิสัย (Norm referenced) องค์ประกอบในการ
 ตัดสินระดับคะแนน (เกรด) ประกอบด้วย พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต
 พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

ปฏิญญาราชบุรี

ผลจากการประชุมวิชาการแห่งชาติระหว่างวันที่ 10-12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ของสมาคม
 สุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย ที่จังหวัดราชบุรี สมาชิกสมาคมฯ และ
 ผู้เข้าร่วมประชุมได้ข้อสรุปเพื่อประกาศเป็นปฏิญญาราชบุรีไว้ 12 ข้อ (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา
 และนันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ดังต่อไปนี้

1. การจัดเวลาเรียนสุขศึกษาและพลศึกษาในสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้
 สุขศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็น
 สุขศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้นรวมถึงระดับอาชีวศึกษาด้วย ในสถาบัน
 อุดมศึกษาควรต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาเป็นวิชาบังคับให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนอย่างน้อย 2 หน่วยกิต
 ตลอด 4 ปีการศึกษา
2. บุคลากรผู้สอนสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องมีวุฒิการศึกษาในสาขานี้โดยตรง และจัดหา
 ให้มีจำนวนได้สัดส่วนกับจำนวนผู้เรียน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
3. การเตรียมหรือผลิตบุคลากรทางวิชาชีพสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องให้สอดคล้องกับ
 มาตรฐานสากลที่กำหนดโดยองค์การสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ กีฬาและการเต้นรำสากล
 (ICHPER•SD) และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)
4. หลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรในสาขาวิชาชีพนี้
 โดยตรง รวมทั้งสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทยด้วย
5. สถาบันการศึกษาทุกระดับ ควรต้องดำเนินการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน
 และกระบวนการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว/การกีฬา
 อย่างต่อเนื่อง
6. ควรมีการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพ ด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับ
 องค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ

7. ต้องมีการประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับปรัชญา และมาตรฐานการเรียนรู้ในวิชาชีพ อย่างครบถ้วน โดยการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

8. นอกจากใบประกอบวิชาชีพครูแล้ว บุคลากรผู้สอนสุศึกษาและพลศึกษา ควรต้องมีใบประกอบวิชาชีพของสาขานี้เพิ่มอีกด้วย

9. การดำเนินงานตามข้อ 8 สมาคมสุศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย และสมาคมวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมอยู่ด้วยในฐานะองค์กรวิชาชีพ

10. รัฐควรกำหนดหน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาในสาขานี้ และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้อง

11. การจัดหลักสูตรในสถานศึกษาในส่วนของสุศึกษาและพลศึกษา ควรมีการดำเนินงาน 3 ขอบข่าย คือ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การบริการ และการจัดสิ่งแวดล้อม

12. ควรให้ความสำคัญกับการประเมินด้านสุขภาพในการประเมินสัมฤทธิผลของผู้เรียน ในระดับชาติด้วย

จากหลักการดังกล่าว สามารถนำมาเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้ คือ โรงเรียนต้องจัดเวลาเรียนวิชาพลศึกษาให้เป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง และจัดให้ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้เรียน ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยครูผู้สอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนควรพัฒนาครูผู้สอนด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา

ผลจากการประชุมระหว่างประเทศด้านการกีฬาและการศึกษา (International Conference on Sport and Education) เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐบาลไทย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม 627 คน จาก 65 ประเทศ ได้มีข้อตกลงร่วมกันในปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (Bangkok Agenda on Sport and Education) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550: 4-6) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของการกีฬาและการพลศึกษาในมิติการออกกำลังกาย การพักผ่อน และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านหลักสูตรกีฬาและโรงเรียนที่มีคุณภาพ
2. การกีฬาและการพลศึกษา ควรได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ และควรให้ยึดถือเป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศชาติ
3. ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง / สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง / สัปดาห์) ในระยะยาว
4. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัคร ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาและบุคลากรด้านการกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไป ในการเข้าไปมีส่วนในการพัฒนากีฬาและการศึกษา
5. ให้ทุกประเทศจัดทำนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพด้านการกีฬาและการพลศึกษา ประกอบด้วยแผน 2 ระยะๆ ละ 5 ปี
6. ควรมีการรวบรวมผลการวิจัยองค์ความรู้ ผลของการวางแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ระบบการจัดการ การวัดและการประเมินผลไว้ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาแผนฯ

7. วรรณยุกต์ศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยทุนและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้รับผิดชอบด้านการกีฬาและการพลศึกษาในกระทรวง เครือข่ายสถาบัน และสมาคม วิชาชีพ ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล

8. ขอบเขตของยุทธศาสตร์ชาติ ควรครอบคลุมถึงหลักสูตรการศึกษาด้านการกีฬาและการพลศึกษาสำหรับโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมไปถึงใน โปรแกรม การศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนและโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานอาชีพด้านการกีฬาสำหรับเยาวชน

9. ประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ ควรให้มีเรื่องของการขยายผลของการกีฬาและการพลศึกษาไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาในสหัสวรรษนี้โดยเฉพาะเป้าหมาย เพื่อจัดความยากจน การรณรงค์ด้านการกีฬาสำหรับเยาวชน ความเสมอภาคทางเพศ และการดูแลสุขภาพ

10. การจัดเตรียมผู้ฝึกสอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา ควรจัดเป็น ประเด็นที่มีความสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ โดยเน้นที่ความรู้ในหลักสูตรและข้อมูลเกี่ยวกับความ เชี่ยวชาญส่วนบุคคลในระดับโรงเรียน รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น เพศ ความบกพร่องทาง ร่างกาย จริยธรรม เป็นต้น

11. องค์การสหประชาชาติ ควรให้การสนับสนุนการนำผลของยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การ ปฏิบัติในระดับชาติ

12. องค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดปีแห่งการกีฬาและการพลศึกษา ระหว่างประเทศ ควรนำเสนอแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษา ในโรงเรียนต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษาเป็นการทบทวนเป้าหมายของการนำกีฬา และการพลศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดวิชาพลศึกษาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งในระดับอนุบาล ประถม มัธยมศึกษา และระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยควรกำหนดให้วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของ หลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดให้ทุกโรงเรียนจัดชั่วโมงการเรียนการสอน

วิชาพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง / สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง / สัปดาห์) ในระยะยาว บนพื้นฐานแนวความคิดหลักการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งส่งเสริมโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานด้านการศึกษาสำหรับเยาวชนในการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วิริยา บุญชัย และคณะ (2532) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการพลศึกษาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย เพื่อศึกษาสถานภาพของโครงการพลศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย และเพื่อเปรียบเทียบสถานภาพของโครงการพลศึกษาในโรงเรียนระหว่างภาค ท้องที่ และเขตการศึกษาต่างๆ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินสถานภาพโครงการ พลศึกษา และทำการประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนทั่วประเทศที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 298 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนสถานภาพโครงการพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย คือ 80.03 เปอร์เซนต์ อยู่ในระดับดี เมื่อจัดสถานภาพของโรงเรียนตามระดับคุณภาพที่วางไว้ ปรากฏว่า มีโรงเรียนที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 33 โรงเรียน หรือร้อยละ 11 ส่วนใหญ่ของโรงเรียน คือ ร้อยละ 46 มีโครงการอยู่ในระดับดี และมีเพียง 5 โรงเรียน หรือร้อยละ 1 เท่านั้นที่มีโครงการอยู่ในระดับต่ำมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพของโครงการพลศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคต่างๆ ท้องที่ และเขตการศึกษาต่างๆ แล้ว ปรากฏว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการจัดโครงการพลศึกษาดีกว่าภาคอื่นๆ เมื่อแบ่งตามท้องที่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในทั้ง 3 ท้องที่มีการจัดโครงการพลศึกษาใกล้เคียงกัน และเมื่อแบ่งตามเขตการศึกษา โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 12 และ 10 มีการจัดโครงการพลศึกษาดีกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาอื่นๆ

3. คุณภาพของโครงการพลศึกษาของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาของไทย ด้านการจัดและบริหารพลศึกษา การบริหารชั้นเรียน บุคลากร การประเมินผลและการให้คะแนนอยู่ในระดับดี ส่วนด้านปรัชญาและหลักการ หลักสูตร อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

พัฒนา เจริญวัฒนะมงคล (2532) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา คาทอลิก กรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษา 181 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.92 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านเกี่ยวกับสภาพการจัดโปรแกรมพลศึกษา พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา คาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร มีการจัดการสอนพลศึกษาในโรงเรียนและโครงการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียนทุกโรงเรียน ส่วนโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนกับโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการนั้นมีการจัดเป็นส่วนใหญ่ และสำหรับโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษามีการจัดเป็นส่วนน้อย

2. ในด้านเกี่ยวกับปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษา พบว่า ปัญหาที่ประสบมากคือ ศึกษานิเทศก์ไม่ได้มานิเทศเท่าที่ควร สถานที่เรียนในร่มไม่เพียงพอ จำนวนนักเรียนในแต่ละคาบมีมากเกินไป ครูอื่นๆ เห็นว่าวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ไม่มีความสำคัญในโรงเรียน ทางโรงเรียนไม่ได้จัดที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้นักเรียน ครูพลศึกษามีคาบสอนมากเกินไป และสถานที่ทำความสะอาดร่างกายของนักเรียนหลังการเลิกเรียนมีไม่เพียงพอ

3. ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน และโครงการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน

อนงค์ รักษ์วงศ์ (2543) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 243 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (sample random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบที่ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ นำมาใช้ในการให้คะแนนวิชาพลศึกษามี 3 ส่วน ดังนี้ ทักษะพิสัย ประกอบด้วย ทักษะกีฬาและสมรรถภาพทางกาย พุทธิพิสัย ประกอบด้วย ความรู้ ความสนใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ และเจตพิสัย ประกอบด้วย ความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. ครูพลศึกษาส่วนใหญ่กำหนดคะแนนแต่ละส่วน คือ 40 คะแนน สำหรับการวัดด้าน ทักษะ การวัดสมรรถภาพทางกายและการวัดด้านความรู้ ด้านละ 20 คะแนน และการวัดคุณธรรม และเจตคติ ด้านละ 10 คะแนน
3. การสอบการปฏิบัติใช้มากสำหรับทักษะกีฬา ในขณะที่การสังเกตใช้มากในการทดสอบ สมรรถภาพทางกาย เจตคติและคุณธรรม การมอบหมายงานและข้อสอบแบบปรนัยใช้ในการวัด ด้านความรู้
4. ปัญหาของการวัดและประเมินผล ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติและคุณธรรม ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในระดับมาก ในขณะที่ด้านอื่นๆ ครูพลศึกษาประสบปัญหาในระดับน้อย

เวชยันต์ ยี่สารพัฒน์ (2543: 70-73) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดและบริหารการสอน วิชาพลศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์” การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและบริหารการสอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพล ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 141 คน และครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มี จำนวนเท่ากันคือ 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ สำหรับเก็บ ข้อมูลผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา แต่เก็บข้อมูลแล้วได้รับแบบสอบถามกลับคืน และมีการตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวนกลุ่มละ 134 คน คิดเป็นร้อยละ 93.05 รวมประชากรที่ใช้ใน การวิจัยทั้งหมด 268 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดและบริหารวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อุดม วัชรฤทัย (2543: 116-122) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประธานผู้รับผิดชอบการเปิดสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 19 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาข้อมูลด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ด้านระเบียบการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหารายวิชา และรายวิชาที่เปิดสอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังประธานผู้รับผิดชอบการเปิดสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา ในมหาวิทยาลัยที่สอนระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 19 มหาวิทยาลัย ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.74 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษา คือ สุขภาพและสมรรถภาพทางกาย และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ภายหลังการเรียน จำนวนหน่วยกิตกิจกรรมพลศึกษาที่กำหนดไว้คือ 1 หน่วยกิต เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ลักษณะวิชาเป็นการบรรยายร่วมกับการปฏิบัติ ทุกสถาบันกำหนดการจัดชั้นเรียนแบบสหศึกษา จำนวนผู้เรียน หมู่ละ 30-35 คน ผู้เรียนเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจจากรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ กิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจลงทะเลเรียนมาก คือ แบดมินตัน และลีดาส สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีความเพียงพอและได้มาตรฐาน ผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษาโดยตรง และเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

ประสิทธิ์ คำภีร์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหารโครงการสอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 203 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.08 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนทั้งหมดเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 1,500 คน การจัดชั้นเรียนในแต่ละระดับชั้น ส่วนใหญ่จัดระดับชั้นละ 1 ห้อง จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องคือน้อยกว่า 30 คน สถานที่ใช้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพพอใช้ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดโครงการพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โรงเรียนเกือบทั้งหมดมีโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี จำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบ ครูส่วนใหญ่รับผิดชอบมากกว่า 3 รายวิชา
3. ปัญหาด้านการจัดและบริหารโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา และการวัดและประเมินผลมีปัญหาในระดับน้อย
4. ส่วนปัญหาที่พบในระดับกลางคือ ด้านสื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณ หมวดวิชาพลศึกษามักไม่มีการประชุมเพื่อจัดทำโครงการสอนวิชาพลศึกษา จำนวนครูผู้สอน ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ครูผู้สอนบางส่วนไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และขาดบุคลากรที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
5. ปัญหาที่พบในระดับมากคือ อุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและไม่ได้มาตรฐาน ขาดงบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมแซม

วุฒิสักดิ์ นนทะเสน (2544) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศึกษาสภาพปัญหาของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด

กาพลินธุ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยส่งแบบสอบถามไปยัง ประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 68 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนทุกโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการคือ โครงการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และ โครงการสอนตามหลักสูตรพลศึกษาในชั้นเรียน ด้านวัตถุประสงค์หรือหลักการในการจัดโครงการพลศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.05 เน้น วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และเพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นเกิด ประโยชน์ ด้านการบริหารโครงการพลศึกษาในโรงเรียนโดยรวมพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.35 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดโครงการพลศึกษาให้ทั้งครูและนักเรียนรับทราบ ร่วมกัน ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.88 มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เป็นแบบสหศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.88 มีปัญหาด้านการจัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

การดี อมรรัตนานนท์ (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินองค์ประกอบเฉพาะในการประเมินโครงการดังนี้

1. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียนของบุคลากร งบประมาณ และอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก
2. เพื่อประเมินการบริหารโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน กระบวนการบริหารโครงการต่างๆ โดยพิจารณาจาก การวางแผนโครงการ การจัดบุคลากรประจำโครงการ การอำนวยความสะดวก การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผล และการบริหารงบประมาณ
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงาน การดำเนินงานต่างๆ ในขั้นตอนต่างๆ โดยพิจารณาจากวิธีการดำเนินงานตามแผน กระบวนการติดตามและประเมินผล ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ปัญหาและอุปสรรค

4. เพื่อประเมินพฤติกรรมกรรมการนำเอาความรู้ไปใช้ โดยพิจารณาจาก การนำความรู้ที่ได้จากการไปปฏิบัติ การนำเอาประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วม โครงการไปเป็นแนวทางในการประกอบกิจกรรมใช้เป็นกิจกรรมยามว่าง

5. เพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการ โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมทางกาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร โครงการ รวมทั้งสิ้น 116 คน คณะกรรมการดำเนินงานจาก 116 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 348 คน และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจาก 11 โรงเรียน โรงเรียนละ 60 คน รวมทั้งสิ้น 660 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับแบบสอบถามคืน 1,124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนของบุคลากรอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับเหมาะสมมาก แต่งบประมาณ อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

2. การวางแผนโครงการ การจัดบุคลากรประจำโครงการ การอำนวยความสะดวก การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก แต่การประสานงานและการรายงานผล อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

3. วิธีการดำเนินงานตามแผน กระบวนการติดตามและประเมินผล ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ปัญหาและอุปสรรค อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

4. การนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ การนำเอาประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปเป็นแนวทางในการประกอบกิจกรรมใช้เป็นกิจกรรมยามว่าง อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพลศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2550: 249-288) ได้ทำวิจัยเรื่อง “โครงการประเมินผล ยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548-2551 (ระยะครึ่งแผน)” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545-2549) และ ประเมินการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ.2548-2551 (ระยะครึ่งแผน)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีกำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร แล้วสุ่มจังหวัดตัวอย่าง 4 จังหวัดในแต่ละ ภาคและรวมกรุงเทพมหานครเป็น 17 จังหวัด ในแต่ละจังหวัด สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. จำนวนตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาสุ่มสำรวจจากจำนวนโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 125 โรงเรียน พื้นที่ละ 500 คน รวม 2,500 คน
2. จำนวนตัวอย่างประชาชนทั่วไปพื้นที่ละ 500 คน รวม 2,500 คน
3. จำนวนนักกีฬาจาก 5 ภาค พื้นที่ทั่วประเทศ จำนวนรวม 793 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 7 ชุด โดยในแบบสอบถามจะตั้งคำถามเพื่อให้ได้ คำตอบที่สามารถนำไปพิจารณาใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ต่างๆ ได้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มีดังนี้

1. โรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายให้กับนักเรียน และเยาวชน
2. โรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอนด้านพลศึกษา รวมทั้ง ครูพลศึกษาไม่เพียงพอ

3. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูพลศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในปี 2548 มีจำนวน โรงเรียนขั้นพื้นฐานทั่วประเทศเท่ากับ 32,280 โรงเรียน มีครูที่มีวุฒิสอนพลศึกษาจำนวน 16,957 คน คิดเป็นจำนวนครูพลศึกษาต่อโรงเรียนเท่ากับ 0.52 คนต่อโรงเรียน ซึ่งยังไม่บรรลุเป้าหมาย ครู 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นจำนวนโรงเรียนที่มีครูวุฒิสอนพลศึกษาเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 52.5 แสดงว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีความต้องการครูที่มีวุฒิสอนพลศึกษาอีกเป็นจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของโรงเรียนทั่วประเทศ

4. วุฒิของครูที่สอนพลศึกษาในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน จากจำนวนโรงเรียน 393 โรงเรียน มีครูที่สอนพลศึกษาจำนวน 1,093 คน จำแนกเป็นครูที่มีวุฒิปริญญา จำนวน 758 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 วุฒิตักษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 1.1 วุฒิตักษาระดับปริญญาโทร้อยละ 3.9 และวุฒิตักษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 25.6 แสดงว่ายังขาดครูที่มีวุฒิปริญญาอีกร้อยละ 30.7

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ยังไม่ค่อยมีผู้ทำการศึกษาวิจัยมากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน และโครงการพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งส่วนมากจะศึกษาในด้านของหลักสูตร บุคลากร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก

งานวิจัยต่างประเทศ

Spencer (1974 อ้างใน วิริยา บุญชัย และคณะ, 2532: 15-16) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเซาท์คาโรไลนา” โดยวิธีเขียนและให้คะแนนตามแบบประเมินของลาปอร์ต แบบที่ 2 (Laporte's Health and Physical Education Score Card No.2) โรงเรียนที่ได้เลือกแล้วจำนวน 27 โรงเรียน ผลปรากฏว่า

1. มีเพียงร้อยละ 7 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีคู่มือการใช้หลักสูตรพลศึกษาและความมุ่งหมายเฉพาะเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับใช้ในแต่ละระดับชั้น
2. มีเพียงร้อยละ 37 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนทั้งชายและหญิง

3. มีเพียงร้อยละ 18 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีโครงการสอนสุขศึกษาตามแบบใหม่
4. มีร้อยละ 60 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีที่อาบน้ำให้นักเรียนไม่เพียงพอในช่วงที่มีการเรียนพลศึกษาพร้อมกันสูงที่สุด
5. มีร้อยละ 37 ของโรงเรียนทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้อุปกรณ์ของโรงเรียนเพื่อนันทนาการในเวลาว่าง
6. นักเรียนเกือบทุกโรงเรียน ยกเว้น 2 โรงเรียนมีโอกาสมีส่วนร่วมในโครงการการว่ายน้ำเฉพาะในหน้าร้อนเท่านั้น โดยมีการจัดที่สระว่ายน้ำของชุมชน
7. มีร้อยละ 25 ของโรงเรียนทั้งหมดที่ได้จัดกิจกรรมพลศึกษาให้นักเรียนชายและหญิงได้มีโอกาสมีส่วนร่วมด้วยกัน
8. มีร้อยละ 55 ของโรงเรียนทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถนำการแข่งขันกีฬามาทดแทนการเรียนวิชาพลศึกษาได้
9. มีจำนวนครูน้อยกว่าร้อยละ 10 ที่เป็นสมาชิกสมาคมสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการของรัฐ
10. มีร้อยละ 66 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีเนื้อที่สำหรับสนามเล่นไม่เป็นไปตามขนาดและมาตรฐานที่ได้เสนอแนะไว้
11. มีน้อยกว่าร้อยละ 20 ของโรงเรียนทั้งหมด ที่มีการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนเป็นครั้งคราว และมีเพียงสามโรงเรียนเท่านั้นที่ทำการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนเรียนวิชาพลศึกษา
12. โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จัดเฉพาะกิจกรรมประเภทชุดเท่านั้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม

13. มีประมาณร้อยละ 55 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีคะแนนสูงกว่า 100 คะแนน ที่ต่ำกว่า 100 คะแนน ถือว่ามีการจัดโปรแกรมพลศึกษาที่ยังใช้ไม่ได้

14. มีร้อยละ 77 ของโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 200 คน ได้คะแนนต่ำกว่า 100 คะแนน

15. มีร้อยละ 55 ของโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป ได้คะแนนสูงกว่า 150 ซึ่งเป็นระดับคะแนนที่ควรจะเป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือที่ใช้ได้

Hardison (1980 อ้างใน วิริยา บุญชัย และคณะ, 2532: 19) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนพิการในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐเทนเนสซี” โดยได้ส่งแบบสอบถามที่ครอบคลุมในด้านชนิดของโปรแกรม การจัดเวลา การจัดสถานที่ กิจกรรมการวัดและประเมินผล การจัดหลักสูตรและการเตรียมครู และการอบรมครูประจำการไปยังโรงเรียนชั้นประถม 291 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 155 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 210 แห่ง รวม 656 แห่ง ผลปรากฏว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการสอนนักเรียนที่มีร่างกายบกพร่องควบคู่ไปกับชั้นเรียนธรรมดา กับนักเรียนคนอื่น ๆ มีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 15 ที่จัดให้มีการพลศึกษาพิเศษที่มีร่างกายบกพร่อง
2. ในกรณีที่มีการจัดพลศึกษาพิเศษให้นักเรียนส่วนใหญ่จะจัดให้มีการสอนตามระดับชั้นหรือบางครั้งก็จัดเป็นชั้นพิเศษต่างหาก และในจำนวนนี้มีประมาณ 2 ใน 5 ของโรงเรียนที่จัดจะมีครูพิเศษเฉพาะทำการสอน
3. โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาใช้สถานที่ เช่น สถานที่กลางแจ้ง ห้องพลศึกษา ห้องอาบน้ำและเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับโปรแกรมพลศึกษาพิเศษมากกว่าในระดับอื่น ๆ
4. โรงเรียนประมาณร้อยละ 63 ใช้วิธีการสังเกตสุขภาพของนักเรียนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินจุดอ่อน หรือจุดเด่นของร่างกายของนักเรียน แต่โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนชั้น

ประถมศึกษาใช้วิธีการทดสอบความบกพร่องของร่างกายของนักเรียนน้อยกว่าโรงเรียนในระดับอื่น

5. ครูโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาประมาณร้อยละ 95 มีใบรับรองของรัฐ ในขณะที่ครูในระดับชั้นประถมศึกษาเพียงประมาณร้อยละ 57 และในทำนองเดียวกันครูในระดับมัศึกษามีประสบการณ์และวุฒิการศึกษาสูงกว่าครูในระดับชั้นประถมศึกษา

6. มีจำนวนครูน้อยกว่าร้อยละ 35 ได้รับการอบรมในขณะประจำการแต่อย่างไรก็ตามครูเป็นจำนวนร้อยละ 85 มีความต้องการที่จะได้รับการอบรมในระหว่างประจำการ เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องหรือสภาพของร่างกายของนักเรียนที่มีความบกพร่องอย่างหนึ่งหรือสองอย่าง

Bamigboye (1985 อ้างใน ภารดี อมรรัตนานนท์, 2547) ได้ศึกษาตรวจสอบโปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยครูของมลรัฐควารา (Kwara) ประเทศไนจีเรีย (Nigeria) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ และด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมพลศึกษาต่อรัฐบาลรัฐควารา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามจำนวน 25 ข้อ เพื่อเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับบัณฑิตและบุคลากรทางพลศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของวิทยาลัยครูทั้ง 12 แห่ง แห่งละ 2 คน รวมเป็น 24 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 275 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.8 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิตินอนพารามตริก Z- test ด้วยโปรแกรม SAS ผลการวิจัยพบว่า

1. สัดส่วนของความสอดคล้องของผู้ตอบแบบสอบถามมีนัยสำคัญในทางลบ เกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากร ความชัดเจนของเป้าหมายและจุดประสงค์ของพลศึกษาในวิทยาลัยครู การกำหนดเวลาในการสอน อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญของการกำหนดกิจกรรมอย่างหลากหลายในโปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยครู

3. โปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยครู มีความจำเป็นในการปรับปรุงองค์ประกอบด้านทักษะในการวางแผนและการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ความอดทน ความรู้และองค์ประกอบอื่นๆ

4. ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นพ้องต้องกันอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของวัสดุการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะมาจากการขาดความกระตือรือร้นและการเสียสละในการสอนพลศึกษาของอาจารย์บางคนในวิทยาลัยครู

5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการจัดหาอุปกรณ์ ควรเป็นส่วนสำคัญของโปรแกรมพลศึกษา

สรุปได้ว่า

1. หลักสูตรวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยครูในรัฐควารา ต้องการการปฏิรูป
2. ควรมีการแจ้งถึงคุณสมบัติของอาจารย์ที่สอนพลศึกษาในวิทยาลัยครู
3. ผู้บริหารในวิทยาลัยครูบางคนเห็นว่าพลศึกษาไม่ได้เป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา
4. การจัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกให้เพียงพอเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนพลศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐควารา

Whelchel (1998 อ้างใน ภารดี อมรรัตนานนท์, 2547) ได้ประเมินสภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เขต 11 มลรัฐเท็กซัส (The Status of Elementary Physical Education Programs in Texas Region XI.)

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยโรงเรียนระดับประถมศึกษา เขต 11 จำนวน 342 โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจ ซึ่งมี 9 รายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 ได้ดำเนินการตามมาตรฐานของพลศึกษา ผลการวิจัย ยังแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริม โปรแกรมพลศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งการวิจัยในอนาคตในขอบเขตเดียวกันนี้ จำเป็นต่อ โปรแกรมพลศึกษาในอนาคตอย่างมาก

National Association for Sport and Physical Education (NASPE) & American Heart Association (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “สถานภาพของพลศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา” (Status of physical education in the USA.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในปัจจุบันเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในแต่ละรัฐและในเมืองของโคลัมเบียในด้านเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ด้านเด็กที่ได้รับการยกเว้น การสละสิทธิ์และการจัดการเรียนการสอนทดแทน ด้านจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง ด้านมาตรฐาน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านวิถีทางการศึกษาของครูพลศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านที่ตั้งผู้ประสานงานของรัฐ และด้านการรวบรวมข้อมูลดัชนีมวลกาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ได้รับการตอบกลับจำนวน 51 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้เป็นของแต่ละรัฐ สรุปเป็นแผนภูมิ ผลการวิจัยจะถูกส่งกลับไปให้ในแต่ละรัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดและนำข้อมูลไปสู่การปรับปรุงแก้ไขตามที่ต้องการ

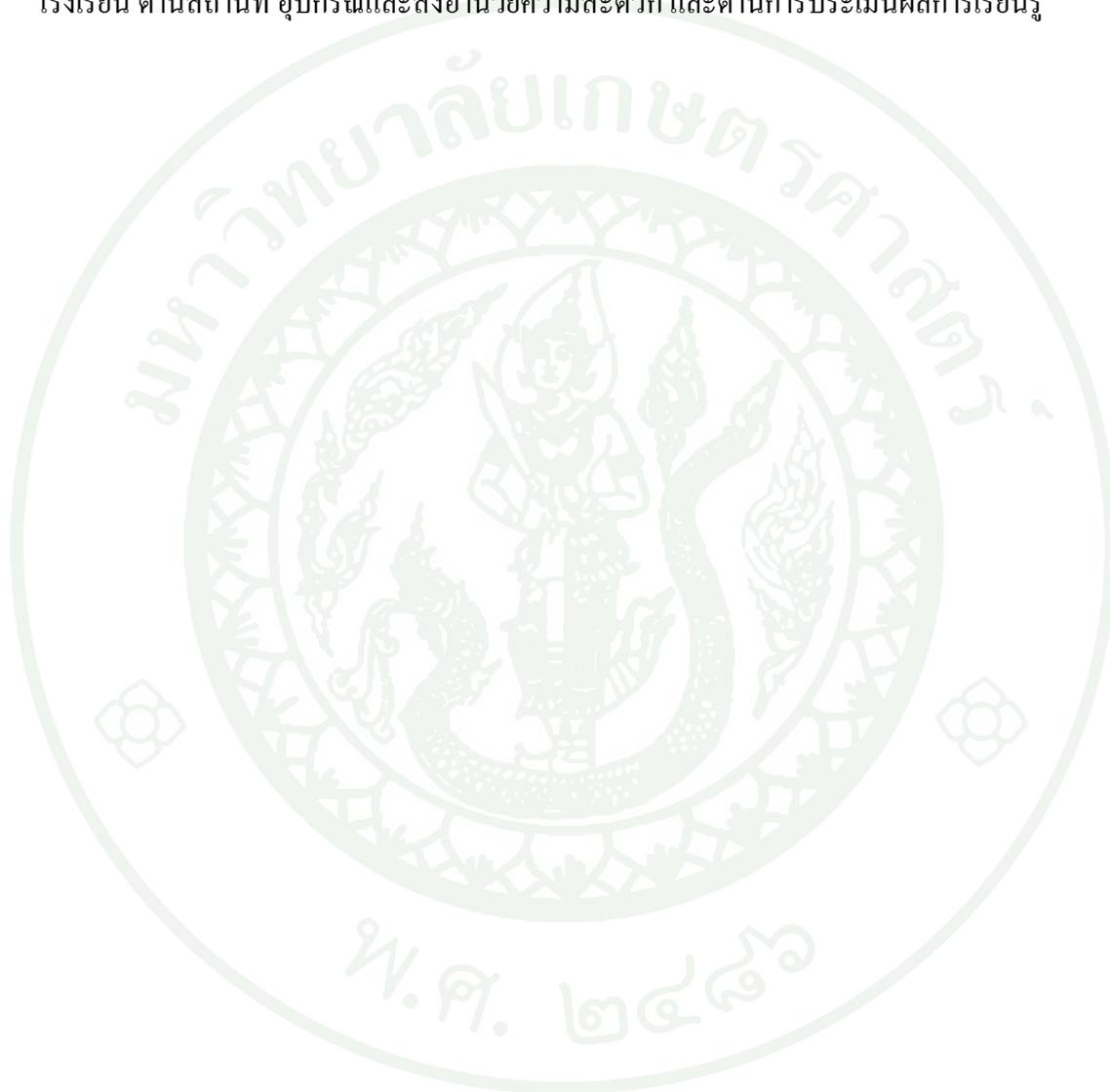
ผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้ว่ารัฐส่วนใหญ่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเวลาเฉพาะเจาะจงที่ต้องการแน่นอน และประมาณครึ่งหนึ่ง มีเด็กที่ได้รับการยกเว้น การสละสิทธิ์และหรือมีการจัดการเรียนการสอนทดแทน วิธีการนี้มีนัยสำคัญในการลดประสิทธิภาพของคำสั่งลง

ในด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับข้อมูลของวิชาพลศึกษา คือ การควบคุมการศึกษาภายใน บางรัฐจัดได้มีมาตรฐาน หรือมีคำแนะนำอย่างกว้างเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและการตัดสินใจเลือกเวลาที่เฉพาะเจาะจง จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง และการประเมินนักเรียนเป็นเขตโรงเรียน หรือประเมินระดับอื่น ๆ ผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาพลศึกษาเหล่านี้ จะถูกส่งกลับไปให้ในแต่ละรัฐ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า มีการศึกษาและสำรวจทั้งในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการประเมิน โปรแกรมพลศึกษา สถานภาพของ โปรแกรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนพิการ สถานภาพของพลศึกษา และหลักสูตรของพลศึกษา และเวลาเรียนวิชาพลศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของต่างประเทศ ในประเทศไทย ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียน นับตั้งแต่ ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีกรอบแนวคิดที่จะศึกษาวิจัย 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลการเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันตกของประเทศไทย รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 180 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 180 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันตกของประเทศไทย

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน
1. กาญจนบุรี	31
2. นครปฐม	29
3. ประจวบคีรีขันธ์	19
4. เพชรบุรี	23
5. ราชบุรี	26
6. สมุทรสงคราม	9
7. สมุทรสาคร	11
8. สุพรรณบุรี	32
รวม	180

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสถานภาพของ
พลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple
Choices

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย
ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices
และแบบ Multi-Response

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple
Choices และแบบ Multi-Response

3.3 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices
และคำถามปลายเปิด

3.4 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด
แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.5 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามปลายปิด
แบบ Check lists

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices
แบบ Multi-Response และคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยแบบสอบถามมีลักษณะดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ ตัวแปรที่ศึกษา ลักษณะของคำถามและวิธีการวิเคราะห์แบบสอบถาม

วัตถุประสงค์	ตัวแปรที่ศึกษา	ลักษณะของคำถาม	วิเคราะห์
1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	<ul style="list-style-type: none"> - เพศ - อายุ - คุณวุฒิทางการศึกษา - ประสบการณ์การสอน - การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา - ภาระงานอื่นๆ 	<p>คำถามปลายปิด</p> <p>แบบ Multiple Choices</p>	ร้อยละ
2. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดของโรงเรียน - ลักษณะของโรงเรียน - จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้อง 	<p>คำถามปลายปิด</p> <p>แบบ Multiple Choices</p>	ร้อยละ
3. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา			
3.1 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน - คุณวุฒิทางการศึกษา - ภาระงานสอน - รายวิชาที่สอน - การส่งเสริมครูผู้สอนด้านการเรียนการสอน 	<p>คำถามปลายปิด</p> <p>แบบ Multiple Choices</p> <p>แบบ Multi-Response</p>	ร้อยละ
3.2 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา - คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา - เอกสารหลักสูตร 	<p>คำถามปลายปิด</p> <p>แบบ Multiple Choices</p> <p>แบบ Multi-Response</p>	ร้อยละ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ตัวแปรที่จะศึกษา	ลักษณะของคำถาม	วิเคราะห์
3.3 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างวิชาผลศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ - เกณฑ์การประเมินผล - กิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices - คำถามปลายเปิด 	ร้อยละ
3.4 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - โปรแกรมการสอนผลศึกษาในโรงเรียน - โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน - โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน - โปรแกรมการจัดผลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ - โปรแกรมนันทนาการ 	<ul style="list-style-type: none"> คำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response 	ร้อยละ
3.5 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> - สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน - สภาพและลักษณะสถานที่ - อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 	<ul style="list-style-type: none"> คำถามปลายปิด แบบ Check lists 	ร้อยละ
3.6 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ในการตัดสินระดับคะแนน - องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน - เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> - คำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response - คำถามปลายเปิด 	ร้อยละ ฐานนิยม

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้วิธีการของ Rovinelli และ Hambleton โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 6 ท่าน (ภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

กาเครื่องหมาย ✓	ในช่อง +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง
กาเครื่องหมาย ✓	ในช่อง 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง
กาเครื่องหมาย ✓	ในช่อง -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตรงตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

กรณีที่ผู้เชี่ยวชาญเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0 และ -1 ให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาลงในช่องข้อเสนอแนะ

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ของการให้คะแนนในผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน แล้วนำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เปรียบเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาของ Rovinelli และ Hambleton (อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 64) เสนอไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5	เป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพราะวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

น้อยกว่า 0.5

เป็นข้อคำถามที่ต้องตัดทิ้ง หรือแก้ไขเพราะวัดไม่ได้
ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

6. เสนอผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
พิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้ากลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ภาคตะวันตกของประเทศไทย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษาตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาค
ตะวันตกของประเทศไทย โดยส่งทางไปรษณีย์ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

2.1 ช่วงที่ 1 เดือน มิถุนายน - กันยายน พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามครั้งที่ 1
จำนวน 180 ฉบับ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 180 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืน
มา จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80

2.2 ช่วงที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2552 - มกราคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม
ครั้งที่ 2 จำนวน 36 ฉบับ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 36 โรงเรียนที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม
กลับคืนมาในครั้งที่ 1 ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมาจำนวน 26 ฉบับ รวมจำนวน
แบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาทั้งหมด 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44

3. นำสอบแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลตาม จุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response และแบบ Check lists วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วหาค่า ร้อยละ (Percentage) และฐานนิยม

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 170 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3-8

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 9-11

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา
2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา
3. ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา
4. ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน
5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
6. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 12-39

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ อายุ คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน หน้าที่ในการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน นำเสนอเป็นค่าร้อยละคั้งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ

(N = 170)

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	127	74.7
หญิง	43	25.3

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 74.7) รองลงมาเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 25.3)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามช่วงอายุ

(N = 170)

ช่วงอายุ	จำนวนคน	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	1	0.6
25-29 ปี	6	3.5
30-34 ปี	6	3.5
35-39 ปี	13	7.6
40-44 ปี	28	16.5
45-49 ปี	50	29.4
50-54 ปี	50	29.4
55 ปีขึ้นไป	15	8.8
ไม่ระบุ	1	0.6

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 45-49 ปี และ 50-54 ปี ซึ่งมีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 29.4) รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 40-44 ปี (ร้อยละ 16.5) 55 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 8.8) 35-39 ปี (ร้อยละ 7.6) 25-29 ปี (ร้อยละ 3.5) 30-34 ปี (ร้อยละ 3.5) และน้อยกว่า 25 ปี (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามวุฒิการศึกษา

(N = 170)

วุฒิการศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ปริญญาตรี		
มีวุฒิปริญญาตรี	144	84.7
สาขาวิชา - พลศึกษา	128	75.3
- สุขศึกษา	5	2.9
- การฝึกและจัดการกีฬา	3	1.8
- บริหารการศึกษา	2	1.2
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	2	1.2
- สังคมศึกษา	1	0.6
- จิตวิทยาการศึกษา	1	0.6
- เทคโนโลยีการเกษตร	1	0.6
- การวัดผลการศึกษา	1	0.6
2. ปริญญาโท		
มีวุฒิปริญญาโท	25	14.7
สาขาวิชา - พลศึกษา	19	11.2
- บริหารการศึกษา	2	1.2
- สุขศึกษา	1	0.6
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	1	0.6
- จิตวิทยาการศึกษา	1	0.6
- การวัดผลการศึกษา	1	0.6

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 170)

วุฒิการศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
3. ปริญญาเอก		
มีวุฒิปริญญาเอก	1	0.6
สาขาวิชา - การบริหารการศึกษา	1	0.6

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถาม (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา) ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี 144 คน (ร้อยละ 84.7) วุฒิปริญญาโท 25 คน (ร้อยละ 14.7) และวุฒิปริญญาเอก 1 คน (ร้อยละ 0.6)

เมื่อแยกตามสาขาวิชา วุฒิปริญญาตรี จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา 128 คน (ร้อยละ 75.3) รองลงมาเป็นสาขาวิชาสุขศึกษา 5 คน (ร้อยละ 2.9) และสาขาวิชาการฝึกและจัดการกีฬา 3 คน (ร้อยละ 1.8) ตามลำดับ

วุฒิปริญญาโท ส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาพลศึกษา 19 คน (ร้อยละ 11.2) รองลงมาเป็นสาขาวิชาบริหารการศึกษา 2 คน (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

จากข้อมูลพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทจำนวนทั้งสิ้น 147 คนคิดเป็นร้อยละ 86.5 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N = 170)

ประสิทธิภาพในการสอน	จำนวนคน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	6	3.5
5-9 ปี	11	6.5
10-14 ปี	11	6.5
15-19 ปี	33	19.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(N = 170)

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวนคน	ร้อยละ
20-24 ปี	28	16.5
25-29 ปี	39	22.9
30 ปีขึ้นไป	41	24.1
ไม่ระบุ	1	0.6

จากตารางที่ 6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 24.1) รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอน 25-29 ปี (ร้อยละ 22.9) 15-19 ปี (ร้อยละ 19.4) 20-24 ปี (ร้อยละ 16.5) 5-9 และ 10-14 ปี ซึ่งมีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 6.5) และน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 3.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 หน้าที่ในการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา

(N = 170)

การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
หัวหน้ากลุ่มสาระ	61	35.9
หัวหน้ากลุ่มสาระและปฏิบัติงานสอน	109	64.1

จากตารางที่ 7 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระและปฏิบัติงานสอน (ร้อยละ 64.1) รองลงมาคือ หัวหน้ากลุ่มสาระเพียงอย่างเดียว (ร้อยละ 35.9)

ตารางที่ 8 ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจากหน้าที่ในการปฏิบัติงานใน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

(N = 170)

ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่มีภาระงานอื่นๆ	16	9.4
มีภาระงานอื่นๆ ดังนี้	154	90.6
- ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา	50	29.4
- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	41	24.1
- คณะกรรมการบริหารงานทั่วไป	35	20.5
- กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	31	18.2
- งานกิจการนักเรียน	30	17.6
- งานอนามัยและงานสาธารณสุขของโรงเรียน	29	17.0
- งานฝ่ายปกครอง	25	14.7
- งานกีฬา	22	12.9
- งานอาคาร สถานที่	17	10.0
- งานป้องกันยาเสพติด	15	8.8

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 8 พบว่า ส่วนใหญ่มีภาระงานอื่น ๆ ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับมอบหมาย
ในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อย
ละ 90.6) โดยส่วนใหญ่ภาระงานที่ได้รับมอบหมายคือ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา (ร้อยละ 29.4)
รองลงมาคือ คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 24.1) และคณะกรรมการบริหารงานทั่วไป (ร้อยละ
20.5) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน แยกตามขนาดของโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียนและ
จำนวนนักเรียน โดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน นำเสนอเป็นค่าร้อยละดัง
แสดงรายละเอียดในตารางที่ 9-11

ตารางที่ 9 ขนาดของโรงเรียน

(N = 170)

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
เล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)	57	33.5
กลาง (มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)	69	40.6
ใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)	26	15.3
ใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)	18	10.6

จากตารางที่ 9 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 40.6) รองลงมา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 33.5) โรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 15.3) และโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ (ร้อยละ 10.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ลักษณะของโรงเรียน

(N = 170)

ลักษณะของโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
เฉพาะชาย	1	0.6
เฉพาะหญิง	2	1.2
สหศึกษา	167	98.2

จากตารางที่ 10 พบว่า ลักษณะของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสหศึกษา (ร้อยละ 98.2) รองลงมาเป็นโรงเรียนเฉพาะหญิง (ร้อยละ 1.2) และเฉพาะชาย (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน

(N = 170)

จำนวนนักเรียน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 คน	32	18.8
31-40 คน	80	47.1
41-50 คน	52	30.6
มากกว่า 50 คน	6	3.5

จากตารางที่ 11 พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียน โดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน คือ 31-40 คน (ร้อยละ 47.1) รองลงมาคือ 41-50 คน (ร้อยละ 30.6) น้อยกว่า 30 คน (ร้อยละ 18.8) และมากกว่า 50 คน (ร้อยละ 3.5) ตามลำดับ

โรงเรียนที่มีนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คนที่มากกว่า 50 คนนั้น คือ มีจำนวนนักเรียน 53 54 57 58 และ 60 คน

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทยทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ นำเสนอเป็นค่าร้อยละดังรายละเอียดในตารางที่ 12- 39

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 12 จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (คน)	จำนวนโรงเรียน (N=170)	ร้อยละ	จำนวนครูผู้สอน (N= 608)	ร้อยละ
1	34	20.0	34	5.6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (คน)	จำนวนโรงเรียน (N=170)	ร้อยละ	จำนวนครูผู้สอน (N= 608)	ร้อยละ
2	49	28.8	98	16.1
3	28	16.5	84	13.8
4	13	7.6	52	8.6
5	9	5.3	45	7.0
6	10	5.9	60	9.8
7	9	5.3	63	10.3
8	7	4.1	56	9.2
9	5	2.9	45	7.4
10	3	1.8	30	4.9
11	1	0.6	11	1.8
12	1	0.6	12	1.9
18	1	0.6	18	2.9

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีจำนวนทั้งหมด 608 คน พบว่า ในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 2 คน (ร้อยละ 28.8) รองลงมาคือ 1 คน (ร้อยละ 20) และ 3 คน (ร้อยละ 16.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

(N = 170)

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกด้าน	112	65.9
มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาพลศึกษาและด้านอื่นๆ	54	31.8
ไม่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี	4	2.3

จากตารางที่ 13 พบว่า โรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา
ทุกคนจำนวน 112 โรงเรียน (ร้อยละ 65.9) มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาทางด้าน
พลศึกษา และด้านอื่นๆ จำนวน 54 โรงเรียน (ร้อยละ 31.8) และพบข้อสังเกตว่า มีโรงเรียนที่มี
ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาไม่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน (ร้อยละ 2.3)
ตามลำดับ

ตารางที่ 14 วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

(N = 608)

วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	จำนวนคน	ร้อยละ
มีวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา	531	87.3
มีวุฒิการศึกษาทางด้านอื่นๆ ดังนี้	77	12.7
- สุขศึกษา	22	3.6
- สังคมศึกษา	7	1.1
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	6	0.9
- เกษตรกรรม	5	0.8
- สาธารณสุขศาสตร์	4	0.6
- วิทยาศาสตร์	4	0.6
- บริหารการศึกษา	4	0.6
- การจัดการทั่วไป	3	0.4
- อุตสาหกรรม	3	0.4
- ภาษาไทย	2	0.3
- คूरียางคศาสตร์	1	0.1
- คณิตศาสตร์	1	0.1
- การบัญชี	1	0.1
- เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	1	0.1
- การพัฒนาชุมชน	1	0.1
- การฝึกและการจัดการกีฬา	1	0.1
- ศิลปะศึกษา	1	0.1
- ไม่ระบุ	9	1.4

จากตารางที่ 14 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมีจำนวน 608 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 87.3) และมีเพียงส่วนน้อยมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ (ร้อยละ 12.7) โดยเรียงลำดับสาขาวิชาจากจำนวนมากไปหาน้อยคือ สุขศึกษา (ร้อยละ 3.6) สังคมศึกษา (ร้อยละ 1.1) และวิทยาศาสตร์การกีฬา (ร้อยละ 0.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

(N = 170)

ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ชั่วโมง/สัปดาห์)	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
6	2	1.2
7	2	1.2
9	2	1.2
11	2	1.2
12	3	1.8
13	2	1.2
14	4	2.4
15	6	3.5
16	9	5.3
17	6	3.5
18	41	24.1
19	11	6.5
20	30	17.6
21	10	5.9
22	12	7.1
23	7	4.1
24	8	4.7
25	6	3.5
26	4	2.4
30	2	1.2
32	1	0.6

จากตารางที่ 15 ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 24.1) รองลงมาคือ 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 17.6) และ 22 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 7.1) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน

(N = 170)

รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
สอนเฉพาะวิชาพลศึกษา	12	7.1
สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา	158	92.9
สอนวิชาพลศึกษา และวิชาอื่นๆ ดังนี้	25	14.7
- การงานอาชีพ	6	3.5
- ลูกเสือ-เนตรนารี	5	2.9
- แนนว	4	2.4
- วิทยาศาสตร์	2	1.2
- พระพุทธศาสนา	2	1.2
- สังคมศึกษา	2	1.2
- เกษตร	1	0.6
- ภาษาอังกฤษ	1	0.6
- คณิตศาสตร์	1	0.6
- คอมพิวเตอร์	1	0.6

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 16 รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอนในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา (ร้อยละ 92.9) รองลงมาคือ สอนวิชาพลศึกษา และวิชาอื่นๆ (ร้อยละ 14.7) และสอนเฉพาะวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 7.1) ตามลำดับ

รายวิชาอื่นๆ ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การงานอาชีพ (ร้อยละ 3.5) ลูกเสือ-เนตรนารี (ร้อยละ 2.9) และแนนว (ร้อยละ 2.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 การพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน

(N = 170)

การพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์	28	16.5
การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	120	70.6
สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ	157	92.4
เชิญวิทยากรมาบรรยาย	43	25.3
ให้ลาศึกษาต่อ	38	22.4
ให้ทุนการศึกษา	4	2.4
อื่น ๆ ดังนี้	12	7.0
- เข้าร่วมการอบรม	6	3.5
- ศึกษาดูงานนอกโรงเรียน	6	3.5

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 17 โรงเรียนพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่คือ สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ (ร้อยละ 92.4) รองลงมาคือ การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อยละ 70.6) และเชิญวิทยากรมาบรรยาย (ร้อยละ 25.3) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม

(N = 170)

หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544	142	83.5
การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	128	75.3
การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา	132	77.6
การทดสอบสมรรถภาพทางกาย	106	62.4
การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา	103	60.6
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา	122	71.8
การวิจัยในชั้นเรียน	131	77.1
อื่น ๆ ดังนี้	13	7.6
- ผู้ฝึกสอนกีฬา	6	3.5
- ผู้ตัดสินกีฬา	3	1.8
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	2	1.2
- การใช้คอมพิวเตอร์	2	1.2

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 18 หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม พบว่า ส่วนใหญ่ คือ การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ร้อยละ 83.5) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 77.6) การวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 77.1) การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ร้อยละ 75.3) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (ร้อยละ 71.8) การทดสอบสมรรถภาพทางกาย (ร้อยละ 62.4) การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา (ร้อยละ 60.6) และอื่น ๆ (ร้อยละ 7.6) ตามลำดับ

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

ตารางที่ 19 จำนวนโรงเรียนที่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 170)

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	162	95.3
ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	8	4.7

จากตารางที่ 19 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีโรงเรียนที่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 95.3) มีโรงเรียนที่ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 4.7)

ตารางที่ 20 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน

(N = 170)

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาด้วยตนเอง	110	64.7
จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น	51	30.0
จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา	1	0.6
ไม่ระบุ	8	4.7

จากตารางที่ 20 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาด้วยตนเอง (ร้อยละ 64.7) รองลงมาคือ จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น (ร้อยละ 30.0) และจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 170)

คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	161	94.7
ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา	125	73.5
คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน	85	50.0
ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา	38	22.4
ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	27	15.9
อื่น ๆ ดังนี้	6	3.5
- ครูกลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษาจากโรงเรียนอื่น	4	2.4
- ฝ่ายวิชาการ	1	0.6
- ผู้บริหารสถานศึกษา	1	0.6

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 21 พบว่า คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาส่วนใหญ่ประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 94.7) รองลงมาคือ ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา (ร้อยละ 73.5) คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน (ร้อยละ 50.0) ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 22.4) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (ร้อยละ 15.9) และอื่น ๆ (ร้อยละ 3.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน

(N = 170)

การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
คณะผู้บริหาร โรงเรียน	61	35.9
คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน	145	85.3
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	121	71.2
ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	77	45.3
อื่น ๆ ดังนี้	7	4.1
- เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	5	2.9
- บุคลากรจากสถาบันอุดมศึกษา	2	1.2

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 22 กลุ่มบุคคลที่มีส่วนในการกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดโดยคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน (ร้อยละ 85.3) รองลงมา คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อยละ 71.2) ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 45.3) คณะผู้บริหาร โรงเรียน (ร้อยละ 35.9) และอื่นๆ (ร้อยละ 4.1) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 170)

การส่งเสริมครูผู้สอน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	120	70.6
เชิญวิทยากรมาบรรยาย	95	55.9
การจัดสัมมนาเชิงวิชาการ	81	47.6

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 23 ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตร โดย การจัดสัมมนาเชิง

ปฏิบัติการ (ร้อยละ 70.6) รองลงมาคือ เชิงวิทยากรบรรยาย (ร้อยละ 55.9) และการจัดสัมมนาเชิงวิชาการ (ร้อยละ 47.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ข้อมูลพื้นฐานที่คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ได้ศึกษาประกอบ

(N = 170)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
สำรวจความสนใจ และความต้องการของนักเรียน	92	54.1
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	112	65.9
- ความมุ่งหมายและหลักการ	100	58.8
- สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา	77	45.3
- ระบบการศึกษา	84	49.4
- แนวการจัดการศึกษา	108	63.5
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	106	62.4
- หลักการและจุดหมาย	114	67.1
- โครงสร้างหลักสูตร	115	67.6
- วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	106	62.4
- คุณภาพของผู้เรียน	94	55.3
- สาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	112	65.9
- สาระ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	101	59.4
- กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา	94	55.3

ตารางที่ 24 (ต่อ)

(N = 170)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
- การประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	92	54.1
- ความสำคัญของการประเมินสมรรถภาพทางกาย	70	41.2
- องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ ทางกลไก	63	37.1
- หลักในการเลือกข้อทดสอบสมรรถภาพทางกาย	59	34.7
ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	94	55.3

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 24 ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา คณะกรรมการจัดทำ
สาระหลักสูตร ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสาระหลักสูตร พบว่า พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ร้อยละ 65.9) รองลงมาคือ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (ร้อยละ 62.4) และความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวก (ร้อยละ 55.3) ตามลำดับ

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษา (ร้อยละ 63.5) รองลงมาคือ ความมุ่ง
หมายและหลักการ (ร้อยละ 58.8) และระบบการจัดการศึกษา (ร้อยละ 49.4) ตามลำดับ

ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรมากที่สุด (ร้อยละ 67.6)
รองลงมาคือ หลักการและจุดหมาย (ร้อยละ 67.1) และสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วง
ชั้น กลุ่มสาระฯ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ร้อยละ 65.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 25 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาประกอบด้วย

(N = 170)

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
สาระที่ 1 และมาตรฐาน พ 1.1	91	53.5
สาระที่ 2 และมาตรฐาน พ 2.1	93	54.7
สาระที่ 3 และมาตรฐาน พ 3.1 และ 3.2	157	92.4
สาระที่ 4 และมาตรฐาน พ 4.1	116	68.2
สาระที่ 5 และมาตรฐาน พ 5.1	97	57.1

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 25 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสาระ
หลักสูตรวิชาพลศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่คือ สาระที่ 3 และมาตรฐาน พ 3.1 และ 3.2 (ร้อยละ 92.4)
รองลงมาคือ สาระที่ 4 และมาตรฐาน พ 4.1 (ร้อยละ 68.2) และสาระที่ 5 และมาตรฐาน พ 5.1
(ร้อยละ 57.1) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามี
ส่วนร่วม

(N = 170)

กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544		
- ศึกษาสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	145	85.3
- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	137	80.6
- กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น รายปี รายภาค	143	84.1
- กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค	143	84.1
- เขียนคำอธิบายรายวิชา	141	82.9
- ออกแบบหน่วยการเรียนรู้	131	77.1
- กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้	134	78.8
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	141	82.9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
- ศึกษาสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด	121	71.2
- วิเคราะห์ตัวชี้วัดรายปี (ม.1-3) และรายช่วงชั้น (ม.4-6)	117	68.8
- กำหนดสาระรายปี (ม.1-3) และรายช่วงชั้น (ม.4-6)	111	65.3
- กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (ม.1-3) รายช่วงชั้น (ม.4-6)	111	65.3
- เขียนคำอธิบายรายวิชา	116	68.2
- ออกแบบหน่วยการเรียนรู้	105	61.8
- กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้	109	64.1
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	112	65.9

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 26 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ คือ ศึกษาสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ร้อยละ 85.3) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ร้อยละ 80.6) กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น รายปี รายภาค (ร้อยละ 84.1) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค (ร้อยละ 84.1) เขียนคำอธิบาย

รายวิชา (ร้อยละ 82.9) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ (ร้อยละ 77.1) กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (ร้อยละ 78.8) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 82.9)

ตารางที่ 27 กลุ่มสาระที่นำมาบูรณาการในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 170)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	73	42.9
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	51	30.0
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	92	54.1
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	77	45.3
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในสาระวิชาสุขศึกษา	135	79.4
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	86	50.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	61	35.9
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	62	36.5
ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น	16	9.4

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 27 ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆพบว่า ส่วนใหญ่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในสาระวิชาสุขศึกษา (ร้อยละ 79.4) รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 54.1) และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ร้อยละ 50.6) ตามลำดับ

ตารางที่ 28 องค์ประกอบที่ได้พิจารณาในการเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา

(N = 170)

องค์ประกอบ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
ความสนใจและความต้องการของนักเรียน	149	87.6
บุคลากร	136	80.0
สถานที่	146	85.9
วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	149	87.6

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 28 ในการพิจารณาเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา องค์ประกอบที่ใช้พิจารณา คือ ความสนใจและความต้องการของนักเรียนกับวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งมีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 87.6) รองลงมาคือ สถานที่ (ร้อยละ 85.9) และบุคลากร (ร้อยละ 80.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 29 จำนวนโรงเรียนที่จัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา

(N = 170)

การจัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
มี	154	90.6
ไม่มี	11	6.5
ไม่ระบุ	5	2.9

จากตารางที่ 29 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 90.6) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 6.5) และไม่ระบุ (ร้อยละ 2.9)

ตารางที่ 30 จำนวนโรงเรียนที่จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา

(N = 170)

การจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มี	105	61.8
ไม่มี	56	32.9
ไม่ระบุ	9	5.3

จากตารางที่ 30 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 61.8) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีการจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 32.9) และไม่ระบุ (ร้อยละ 5.3)

ตารางที่ 31 ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร

(N = 170)

ช่วงระยะเวลา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ทุกๆ 1 ปี	45	26.5
ทุกๆ 2 ปี	27	15.9
ทุกๆ 3 ปี	26	15.3
ทุกๆ 4 ปี	14	8.2
ทุกๆ 5 ปี	11	6.5
ไม่เคยปรับปรุง/พัฒนา	24	14.1
อื่นๆ ดังนี้	14	8.2
- ตามความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของหลักสูตร	8	4.7
- ตามผู้บริหารเห็นสมควร	6	3.5
ไม่ระบุ	9	5.3

จากตารางที่ 31 ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีการปรับปรุงทุกๆ 1 ปี (ร้อยละ 26.5) รองลงมาคือ ทุกๆ 2 ปี (ร้อยละ 15.9) และทุกๆ 3 ปี (ร้อยละ 15.3) ตามลำดับ

3.3 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 32 โครงสร้างวิชาพลศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6)

(N = 170)

โครงสร้างวิชา พลศึกษา	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์			เกณฑ์การประเมินผล	
		1	2	3	ระดับคะแนน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
		จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)
ช่วงชั้นที่ 3						
สาระพื้นฐาน	161 (94.7)	61 (35.9)	70 (41.2)	5 (2.9)	153 (90.0)	17 (10.0)
สาระเพิ่ม	111 (65.3)	49 (28.8)	39 (22.9)	2 (1.2)	99 (58.2)	71 (41.8)
ไม่ระบุ	11 (6.5)					
ช่วงชั้นที่ 4						
สาระพื้นฐาน	158 (92.9)	88 (51.8)	43 (25.3)	5 (2.9)	148 (87.1)	22 (12.9)
สาระเพิ่ม	110 (64.7)	66 (38.8)	26 (15.3)	3 (1.8)	98 (57.6)	7 (4.1)
ไม่ระบุ	5 (2.9)					

จากตารางที่ 32 โครงสร้างวิชาพลศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน (ร้อยละ 94.7) จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยดังนี้ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 41.2) รองลงมาคือ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 35.9) และ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 2.9) ตามลำดับ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 90.0)

กำหนดเป็นสาระเพิ่ม (ร้อยละ 65.3) จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เรียงลำดับจากจำนวน มากไปหาน้อยดังนี้ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 28.8) รองลงมาคือ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 22.9) และ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับ คะแนน (ร้อยละ 58.2)

ในช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6) กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน (ร้อยละ 92.9) จำนวนชั่วโมงเรียนต่อ สัปดาห์เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยดังนี้ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 51.8) รองลงมาคือ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 25.3) และ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 2.9) ตามลำดับ เกณฑ์การประเมินผล ที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 87.1)

กำหนดเป็นสาระเพิ่ม (ร้อยละ 64.7) จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เรียงลำดับจากจำนวน มากไปหาน้อยดังนี้ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 38.8) รองลงมาคือ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 15.3) และ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 1.8) ตามลำดับ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับ คะแนน (ร้อยละ 57.6)

ตารางที่ 33 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา (N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1 กิจกรรม	36	21.2
2 กิจกรรม	50	29.4
3 กิจกรรม	9	5.3
มากกว่า 3 กิจกรรม	68	40.0
อื่นๆ ดังนี้	3	1.8
- 1-2 กิจกรรม	3	1.8

จากตารางที่ 33 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละ ภาคการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดมากกว่า 3 กิจกรรม (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ 2 กิจกรรม (ร้อยละ 29.4) และ 1 กิจกรรม (ร้อยละ 21.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 34 กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพศึกษาในแต่ละชั้นปี

(N = 170)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	ภาคต้น	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	ภาคปลาย	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1	เทเบิลเทนนิส	67	39.4	เทเบิลเทนนิส	65	38.2
2	กรีฑาลู่-ลาน	53	31.2	กรีฑาลู่-ลาน	56	32.9
3	บาสเกตบอล	52	30.6	บาสเกตบอล	59	34.7
4	วอลเลย์บอล	52	30.6	วอลเลย์บอล	42	24.7
5	แบดมินตัน	38	22.4	แบดมินตัน	33	19.4
6	ลีลาศ	48	28.2	ลีลาศ	43	25.3

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 34 กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพศึกษาในแต่ละชั้นปี พบว่า ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาเทเบิลเทนนิสเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 39.4 และร้อยละ 38.2 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬากระโดดบองเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 31.2 และร้อยละ 32.9 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาบาสเกตบอลเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 30.6 และร้อยละ 34.7 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาวอลเลย์บอลเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 30.6 และร้อยละ 24.7 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาแบดมินตันเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 22.4 และร้อยละ 19.4 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาลีลาศเป็นที่ออกกำลังกาย/เรียนรู้อาชีพ (ร้อยละ 28.2 และร้อยละ 25.3 ตามลำดับ)

3.4 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

ตารางที่ 35 การจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

(N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน	170	100.0
1.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี	170	100.0
1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียนวิชาพลศึกษา		
เฉพาะชาย	1	0.6
เฉพาะหญิง	2	1.2
สหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน)	167	98.2
1.3 การกำหนดให้ครูผู้สอนส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา		
มี	167	98.2
ไม่มี	3	1.8
1.4 การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ทุกชั้นปี		
มี	107	62.9
ไม่มี	63	37.1
1.5 การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระฯ สุขศึกษา และพลศึกษา		
มี	153	90.0
ไม่มี	17	10.0
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน	170	100.0
2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนินโครงการ		
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง	159	93.5
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง	8	4.7
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 3 ครั้ง	2	1.2
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 4 ครั้ง	1	0.6

ตารางที่ 35 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนินโครงการ		
ภาคต้น	101	59.4
ภาคปลาย	57	33.5
อื่นๆ ดังนี้	12	7.1
- ทั้งภาคต้นและภาคปลาย	9	5.3
- ไม่นั่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม	3	1.8
2.3 รูปแบบในการแบ่งคณะสีของนักเรียน		
1 ห้องเรียน 1 คณะสี	50	29.4
1 ห้องเรียน มีทุกคณะสี	112	65.9
อื่นๆ ดังนี้	8	4.7
- ช่วงชั้นที่ 3 แบ่งเป็น 1 ห้อง 1 คณะสี และช่วงชั้นที่ 4 แบ่งเป็น 1 ห้องมีทุกคณะสี	8	4.7
2.4 กิจกรรม/กีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขัน		
ฟุตบอล	147	86.5
บาสเกตบอล	105	61.8
วอลเลย์บอล	166	97.6
เซปักตะกร้อ	162	95.3
ฟุตซอล	98	57.6
รักบี้ฟุตบอล	3	1.8
แฮนด์บอล	14	8.2
แชร์บอล	41	24.1
แบดมินตัน	51	30.0
เทเบิลเทนนิส	130	76.5
เปตอง	142	83.5
ลีลาศ	6	3.5
ว่ายน้ำ	9	5.3

ตารางที่ 35 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
หมากรุก	14	8.2
กรีฑาคู่-ลาน	140	82.4
กีฬาพื้นเมือง	87	51.2
อื่นๆ ดังนี้	10	5.9
- กีฬาเซ (วิ่งกระสอบ วิ่งหาบหมาก ชักกะเย่อ ขี่ม้าส่งเมือง)	7	4.1
- ไตรกีฬา	1	0.6
- เกม	1	0.6
- จักรยานทางไกล	1	0.6
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน	170	100.0
3.1 นโยบายสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน		
ไม่มี	1	0.6
มีการสนับสนุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	166	97.6
- สนับสนุนให้การฝึกซ้อม	152	89.4
- สนับสนุนชุดนักกีฬา	126	74.1
- สนับสนุนอุปกรณ์ฝึกซ้อม	146	85.9
- สนับสนุนกิจกรรมให้กำลังใจนักกีฬา	117	68.8
- สนับสนุนให้บุคคลดูแลการฝึกซ้อมและการส่งเข้าแข่งขัน	150	88.2
อื่น ๆ ดังนี้	10	5.9
- งบประมาณ	6	3.5
- ให้ความรู้	4	2.4

ตารางที่ 35 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
3.2 นโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน		
ฟุตบอล	132	77.6
บาสเกตบอล	68	40.0
วอลเลย์บอล	132	77.6
เซปักตะกร้อ	138	81.2
ฟุตซอล	134	78.8
รักบี้ฟุตบอล	6	3.5
แฮนด์บอล	9	5.3
แชร์บอล	4	2.4
แบดมินตัน	50	29.4
เทเบิลเทนนิส	100	58.8
เปตอง	130	76.5
ลีลาศ	6	3.5
ว่ายน้ำ	19	11.2
หมากรูก	5	2.9
กรีฑาลู่วิ่ง-ลาน	113	66.5
กีฬาพื้นเมือง	25	14.7
อื่นๆ ดังนี้	13	7.6
- มวยสากลสมัครเล่น	4	2.4
- มวยไทยสมัครเล่น	4	2.4
- กอล์ฟ	3	1.8
- เทควันโด	1	0.6
- เทนนิส	1	0.6

ตารางที่ 35 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
4. โปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ	138	81.2
4.1 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ		
เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย	26	15.3
เด็กที่มีความพิการทางอารมณ์	11	6.5
เด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ	34	20.0
เด็กที่เรียนรู้อช้า (LD)	82	48.2
4.2 วิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ		
จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ	163	95.9
จัดแยกสอนตามความผิดปกติ	7	4.1
4.3 ครูพิเศษที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในการสอนวิชาพลศึกษา		
มี	11	6.5
ไม่มี	159	93.5
5. โปรแกรมนันทนาการ	168	98.8
5.1 กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เกม กีฬา	139	81.8
ทัศนศึกษา	132	77.6
ค่ายพักแรม	126	74.1
ดนตรีและการแสดง	131	77.1
การละเล่นพื้นบ้าน	59	34.7
5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ช่วงเช้า	24	14.1
ช่วงพักกลางวัน	98	57.6
ช่วงหลังเลิกเรียน	104	61.2

จากตารางที่ 35 การจัดและบริหารโปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดชั้นเรียนในลักษณะสหศึกษา

(ชาย-หญิง เรียนรวมกัน) (ร้อยละ 98.2) ให้ส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (ร้อยละ 98.2) จัดให้มีการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ทุกชั้นปี (ร้อยละ 62.9) และจัดให้มีการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระฯ สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อยละ 90.0)

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โดยส่วนใหญ่จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 93.5) โดยจัดดำเนินโปรแกรมในภาคต้น (ร้อยละ 59.4) และจัดดำเนินโปรแกรมในภาคปลาย (ร้อยละ 33.5) ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบในการแบ่งคณะสีแบบ 1 ห้องเรียน มีทุกคณะสี (ร้อยละ 65.9) กิจกรรมหรือกีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขันมีทั้งหมด 20 ชนิด โดยกีฬาที่จัดมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ วอลเลย์บอล (ร้อยละ 97.6) รองลงมาคือ เซปักตะกร้อ (ร้อยละ 95.5) และฟุตบอล (ร้อยละ 86.5) ตามลำดับ

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โดยมีการสนับสนุนให้การฝึกซ้อมเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.4) กีฬาที่สนับสนุนให้จัดเข้าร่วมการแข่งขันมีทั้งหมด 21 ชนิด โดยกีฬาที่จัดมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ เซปักตะกร้อ (ร้อยละ 81.2) รองลงมาคือ ฟุตซอล (ร้อยละ 78.8) และฟุตบอลกับวอลเลย์บอลซึ่งมีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 77.6) ตามลำดับ

โปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ พบว่า มีโรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการจัดโปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ (ร้อยละ 81.2) และในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษนั้น ส่วนใหญ่คือ เด็กที่เรียนรู้ช้า (LD) (ร้อยละ 48.2) วิธีการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ (ร้อยละ 95.9) และมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในโรงเรียนเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 6.5)

โปรแกรมนันทนาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมนันทนาการ (ร้อยละ 98.8) กิจกรรมที่จัดเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยดังนี้ เกม กีฬา (ร้อยละ 81.8) รองลงมาคือ ทักษะศึกษา (ร้อยละ 77.6) และดนตรีและการแสดง (ร้อยละ 77.1) ตามลำดับ โดยช่วงหลักเลิกเรียน (ร้อยละ 61.2) เป็นช่วงระยะเวลาที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมมากที่สุด

3.5 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 36 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

(N = 170)

รายการ	มี		ไม่มี	
	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1. สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
1.1 ความเพียงพอ	135	79.4	35	20.6
1.2 มาตรฐาน	134	78.8	36	21.2
1.3 ความปลอดภัย	161	94.7	9	5.3
1.4 พื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ	134	78.8	36	21.2
2. สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
2.1 สนามกลางแจ้ง	167	98.2	3	1.8
2.2 โรงยิมเนเซียม	79	46.5	91	53.5
2.3 ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ติลาศ				
แอโรบิกแดนซ์	37	21.8	133	78.2
2.4 ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก	18	10.6	152	89.4
2.5 ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้	13	7.6	157	92.4
2.6 สระว่ายน้ำ	8	4.7	162	95.3
2.7 อาคารอเนกประสงค์	111	65.3	59	34.7
3. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
3.1 มีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะ ยิมนาสติก ดาข่าย และอุปกรณ์อื่น ๆ เพียงพอ สำหรับการเรียนการสอน	141	82.9	29	17.1

ตารางที่ 36 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	มี		ไม่มี	
	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
3.2 นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทเบิลเทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ใน การฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ	139	81.8	31	18.2
3.3 มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้นอก เวลาเรียน เพื่อใช้ในการออกกำลังกาย การฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ	134	78.8	36	21.2
3.4 มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับ ให้นักเรียนเปลี่ยนชุด	23	13.5	147	86.5
3.5 มีห้องน้ำสำหรับทำความสะอาด ร่างกายหลังจากเรียนและฝึกซ้อม กีฬา	50	29.4	120	70.6
3.6 มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่าง สม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย	148	87.1	22	12.9

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 36 สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความปลอดภัย (ร้อยละ 94.7) รองลงมาคือ มีความเพียงพอ (ร้อยละ 79.4) และมีมาตรฐานและพื้นที่ที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะซึ่งมีค่าเท่ากัน (ร้อยละ 78.8) ตามลำดับ

สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีสนามกลางแจ้ง (ร้อยละ 98.2) รองลงมาคือ อาคารอเนกประสงค์ (ร้อยละ 65.3) โรงยิมเนเซียม (ร้อยละ 46.5) ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ติลลัส แอโรบิกแดนซ์ (ร้อยละ 21.8) ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก (ร้อยละ 10.6) ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้ (ร้อยละ 7.6) และมีสระว่ายน้ำ (ร้อยละ 4.7) ตามลำดับ

อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 87.1) รองลงมาคือ มีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะยิมนาสติก ตาข่าย และอุปกรณ์อื่น ๆ อย่างเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 82.9) นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทเบิลเทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ในการฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ (ร้อยละ 81.8) มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้นอกเวลาเรียน เพื่อใช้ในการออกกำลังกายฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ (ร้อยละ 78.8) มีห้องน้ำสำหรับทำความสะอาดร่างกายหลังจากเรียนและฝึกซ้อมกีฬา (ร้อยละ 29.4) และมีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุด (ร้อยละ 13.5) ตามลำดับ

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 37 เกณฑ์ในการตัดสินคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

(N = 170)

เกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์	135	79.4
ให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม	35	20.6

จากตารางที่ 37 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ (ร้อยละ 79.4) และให้คะแนนแบบอิงกลุ่มเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 20.6)

ตารางที่ 38 องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชา
พลศึกษา (เกรด)

(N = 170)

องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนน		จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้		168	98.8
สัดส่วนของคะแนน	5	1	0.6
	10	13	7.6
	15	2	1.2
	20	103	60.6
	25	1	0.6
	30	32	18.8
	40	2	1.2
	45	1	0.6
	50	1	0.6
	60	2	1.2
	70	1	0.6
	ไม่ระบุ	6	3.5
น้อยที่สุด = 5 มากที่สุด = 70 ฐานนิยม = 20			

ตารางที่ 38 (ต่อ)

(N = 170)

องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนน		จำนวน	ร้อยละ
2. ด้านทักษะ		168	98.8
สัดส่วนของคะแนน	10	4	2.4
	20	30	17.6
	25	1	0.6
	30	33	19.4
	40	39	22.9
	45	2	1.2
	50	28	16.5
	60	12	7.1
	70	4	2.4
	80	6	3.5
	ไม่ระบุ	6	3.5
น้อยที่สุด = 10 มากที่สุด = 80 ฐานนิยม = 40			
3. ด้านเจตคติ		163	95.9
สัดส่วนของคะแนน	5	10	5.9
	10	101	59.4
	15	1	0.6
	20	34	20.0
	25	1	0.6
	30	1	0.6
	ไม่ระบุ	6	3.5
น้อยที่สุด = 5 มากที่สุด = 30 ฐานนิยม = 10			

ตารางที่ 38 (ต่อ)

(N = 170)

องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนน		จำนวน	ร้อยละ
4. ด้านสมรรถภาพทางกาย		164	96.5
สัดส่วนของคะแนน	5	3	1.8
	10	60	35.3
	20	70	41.2
	25	1	0.6
	30	14	8.2
	50	1	0.6
	70	1	0.6
	ไม่ระบุ	6	3.5
น้อยที่สุด = 5 มากที่สุด = 70 ฐานนิยม = 20			
5. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม		166	97.6
สัดส่วนของคะแนน	5	9	5.3
	10	108	63.5
	15	2	1.2
	20	27	15.9
	30	1	0.6
	ไม่ระบุ	6	3.5
น้อยที่สุด = 5 มากที่สุด = 30 ฐานนิยม = 10			

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 38 องค์ประกอบที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมาประเมินเพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษากำหนดสัดส่วนของคะแนนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านความรู้มีสัดส่วนคะแนนของตั้งแต่ 5-70 คะแนน (ร้อยละ 98.8) ด้านทักษะ 10-80 คะแนน (ร้อยละ 98.8) ด้านเจตคติ 5-30 คะแนน (ร้อยละ 95.9) ด้านสมรรถภาพทางกาย 5-70 คะแนน (ร้อยละ 96.5) และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม 5-30 คะแนน (ร้อยละ 97.6)

สัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน พบว่า ด้านทักษะมีสัดส่วนคะแนนมากที่สุดคือมีฐาน
 นิยมเท่ากับ 40 รองลงมาคือ มีด้านความรู้และด้านสมรรถภาพทางกาย มีฐานนิยมเท่ากันคือ 20
 และมีด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม มีฐานนิยมเท่ากันคือ 10

ตารางที่ 39 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

(N = 170)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ข้อสอบข้อเขียน	166	97.6
การสัมภาษณ์	60	35.3
เพิ่มประสบการณ์	67	39.4
อื่นๆ	25	14.7
- ใบงาน	9	5.3
- โครงงาน	7	4.1
- การทำรายงาน	7	4.1
- พฤติกรรมการเรียนรู้	2	1.2
2. ด้านทักษะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.1 ด้านปริมาณ	163	95.9
แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะ	156	91.8
อื่นๆ	7	4.1
- การฝึกปฏิบัติจริง	7	4.1
2.2 ด้านคุณภาพ	163	95.9
แบบตรวจสอบรายการ	57	33.5
แบบประมาณค่า	47	27.6
เกณฑ์การประเมิน	142	83.5

ตารางที่ 39 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ด้านเจตคติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
แบบวัดเจตคติ	95	55.9
แบบตรวจสอบรายการ	42	24.7
แบบประมาณค่า	38	22.4
เกณฑ์การประเมิน	101	59.4
อื่นๆ	2	1.2
- การสัมภาษณ์	2	1.2
4. ด้านสมรรถภาพทางกาย		
4.1 การทดสอบสมรรถภาพทางกาย		
- มีการทดสอบ และใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับ		
คะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	89	52.4
- มีการทดสอบ แต่ไม่ใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับ		
คะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	68	40.0
- ไม่มีการทดสอบ	13	7.6
4.2 ข้อทดสอบแบบทดสอบที่นำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	114	67.1
แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน	81	47.6
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐานระหว่าง		
ประเทศ (ICSPFT)	31	18.2
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา	23	13.5
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างง่ายของภารกิจกีฬาแห่ง		
ประเทศไทย (SATST)	12	7.1
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับสุขภาพ		
สำหรับเด็กไทย อายุ 7-18 ปี	8	4.7
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกลไกของสมาคมกีฬา		
สมัครเล่นแห่งประเทศไทย (JASA)	4	2.4

ตารางที่ 39 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกระทรวงสาธารณสุข	1	0.6
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของคณะกรรมการส่งเสริมกีฬาการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ	1	0.6
- แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของสมาคมสุขภาพพลศึกษา และสันตนาการแห่งประเทศไทย (AAHPER Youth Fitness Test)	1	0.6
ข้อทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน	40	23.5
1 ทดสอบความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ		
- เดิน-วิ่ง 600 เมตร	7	4.1
- เดิน-วิ่ง 800 เมตร	15	8.8
- เดิน-วิ่ง 1,000 เมตร	16	9.4
- เดิน-วิ่ง 1,200 เมตร	3	1.8
- เดิน-วิ่ง 1,600 เมตร (1 ไมล์)	3	1.8
- เดิน-วิ่ง 5 นาที	9	5.3
2 ทดสอบความอดทนของกล้ามเนื้อ		
- ดึงข้อไม่จำกัดเวลา (Pull-Ups)	21	12.3
- งอแขนห้อยตัว (Flexed-arm Hang)	8	4.7
- ลูกนั่งไม่จำกัดเวลา (Sit-ups)	4	2.4
3 ทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ		
- วัดแรงบีบมือ (Hand-grip Dynamometer)	13	7.6
- วัดแรงเหยียดขา (Leg Dynamometer)	9	5.3
- วัดแรงดึงหลัง (Back Dynamometer)	9	5.3

ตารางที่ 39 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4 ทดสอบความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ		
- ลูกนั่ง 30 วินาที (30-Second Sit-ups)	23	13.5
- ลูกนั่ง 60 วินาที (60-Second Sit-ups)	3	1.8
- ดันพื้น 30 วินาที (30-Second Push-ups)	16	9.4
- ดันพื้น 1 นาที (1-Minute Push-ups)	3	1.8
5 ทดสอบความอ่อนตัว		
- นั่งงอตัวไปข้างหน้า (Sit and Reach)	14	8.2
- ยืนก้มตัวไปข้างหน้า (Trunk Forward Flexion)	6	3.5
6 ทดสอบส่วนประกอบของร่างกาย		
- ดัชนีมวลกาย (BMI: Body Mass Index)	2	1.2
7 ทดสอบความคล่องแคล่วว่องไว		
- วิ่งเก็บของ (Shuttle Run)	19	11.2
- วิ่งกลับตัว 10 เมตร (10-Meter Shuttle Run)	6	3.5
- วิ่งอ้อมหลัก (Zig-zag Run)	1	0.6
8 ทดสอบพลังกล้ามเนื้อ		
- ยืนกระโดดไกล (Standing Board Jump)	26	15.3
- ยืนกระโดดสูง (Vertical Jump)	5	2.9
9 ทดสอบความเร็ว		
- วิ่ง 50 เมตร (50-Meter Dash)	13	7.6
ไม่ระบุ	16	9.4
ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง	31	18.2
1 ทดสอบความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ		
- เดิน-วิ่งเก็บรอบ 100 รอบ/เทอม	2	1.2
- กระโดดเชือก 1 นาที	1	0.6
2 ทดสอบความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อ		
- การแข่งดึงข้อภายในห้องเรียน	1	0.6

ตารางที่ 39 (ต่อ)

(N = 170)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3 ทดสอบความอ่อนตัว		
- การทำสะพานโค้ง	3	1.8
4 ทดสอบความคล่องแคล่วว่องไว		
- วิ่งกลับตัว 15 วินาที	7	4.1
5 ทดสอบความเร็ว		
- วิ่งเร็ว 80 เมตร	28	16.5
- วิ่งเร็ว 100 เมตร	13	7.6
6 ทดสอบพลังกล้ามเนื้อ		
- สปริงข้อเท้ากลุ่ม 4-6 คน (จัดรูปแบบวงกลม)	1	0.6
ไม่ระบุ	7	4.1
4.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของโรงเรียน		
- เกณฑ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (Criterion-referenced Standard)	115	67.6
- เกณฑ์ที่กำหนดไว้เปรียบเทียบกับนักเรียนเป็นรายบุคคล (Norm-referenced Standard)	35	20.6
5. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
แบบวัดคุณลักษณะ	136	80.0
แบบตรวจสอบรายการ	57	33.5
อื่น ๆ	7	4.1
- แบบสังเกต	7	4.1

จากตารางที่ 39 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ประเมิน ด้านความรู้มากที่สุดคือ ข้อสอบ
ข้อเขียน (ร้อยละ 97.6)

ด้านทักษะ แบ่งเป็นการประเมินการด้านปริมาณ (ร้อยละ 95.9) ใช้แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะ (ร้อยละ 91.8) ด้านคุณภาพ (ร้อยละ 95.9) ใช้เกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 83.5) มากที่สุด เช่นเดียวกับด้านเจตคติ ใช้เกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 59.4) มากที่สุด

ในด้านสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่มีการทดสอบและใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 52.4) และพบข้อสังเกตว่ามีโรงเรียนที่ไม่มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย (ร้อยละ 7.6) เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้ข้อทดสอบ/แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน (ร้อยละ 67.1) โดยแบ่งออกเป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน (ร้อยละ 47.6) และข้อทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน (ร้อยละ 23.5) และข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (ร้อยละ 18.2) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่คือ ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (ร้อยละ 67.6)

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แบบวัดคุณลักษณะ (ร้อยละ 80.0)

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ตามขอบข่ายของการวิจัยในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 45-54 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ประสบการณ์ในการสอน 30 ปีขึ้นไป หน้าที่ในการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระ ฯ เป็นทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระ ฯ และปฏิบัติงานสอนด้วย โดยภาระงานที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานสอนในกลุ่มสาระ ฯ ส่วนใหญ่คือ ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา จะเห็นได้จากผลการวิจัยข้างต้นของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ ฯ นั้นจะเป็น

บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีประสบการณ์ในการสอนมานาน ซึ่งสอดคล้องกับมนตรี เป้าศรี (2541: 18) ที่กล่าวว่า “...การพัฒนางานบริหารวิชาการของโรงเรียน จำเป็นต้องมีระบบงานบริหารวิชาการ โดยเฉพาะหัวหน้าหมวดที่มีประสบการณ์และทำหน้าที่ วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะเกื้อหนุนการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จ...”

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 500-1,499 คน) ลักษณะของโรงเรียนเป็นแบบสหศึกษา (ชาย-หญิง) จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้อง คือ 31-40 คน แสดงว่า สัดส่วนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 1 คนต่อ นักเรียนส่วนใหญ่เท่ากับ 31-40 คน ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) กล่าวไว้ ดังนี้

...สัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นควรจะมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อ นักเรียน 25-40 คน ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากดูแลควบคุมได้ไม่ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนมาก จะสอนในสถานที่ค่อนข้างกว้าง ครูต้องเดินตรวจตราดูแลนักเรียนทุกคน...

สถานภาพของพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา ร้อยละ 87.4 และมีวุฒิทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ร้อยละ 12.6 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วิริยา บุญชัย และ คณะ (2532) ที่กล่าวว่า “...ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษานั้น ครูผู้สอนทุกคน ต้องสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน โครงการ พลศึกษา เทคนิคการสอน และมีโอกาสเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต่างๆ มากกว่า...” แต่เมื่อพิจารณา ถึงวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนแล้ว พบว่า มีจำนวน โรงเรียนที่มีครูผู้สอน วิชาพลศึกษาจบวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษาทุกคน ร้อยละ 65.9 จบวุฒิการศึกษาทางด้าน พลศึกษาและด้านอื่น ๆ ร้อยละ 31.8 และไม่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจบวุฒิการศึกษาทางด้าน

พลศึกษาในโรงเรียน ร้อยละ 2.3 แสดงให้เห็นว่า มีโรงเรียนที่มีครูผู้สอนจบวุฒิการศึกษาทางด้าน พลศึกษาในโรงเรียนทั้งหมด ร้อยละ 97.7 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) กำหนดไว้ในข้อ 3 ว่า “...โรงเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีครูที่มีคุณวุฒิ การศึกษาด้านพลศึกษา...” (กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา, 2550) แต่ไม่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548-2551 (ระยะครึ่งแผน) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2550: 249-288) ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ให้มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน เพราะยังมีโรงเรียนที่ไม่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ร้อยละ 2.3 ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนทั้งวิชาพลศึกษา และสุขศึกษา ซึ่งแตกต่างไปจาก วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) กล่าวไว้ดังนี้

...อัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบต่อวันหรือ 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะเวลานอกจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้นและสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรใช้เวลาส่วนหนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี...

การพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่สนับสนุนการ เข้าร่วมประชุมวิชาการ โดยหัวข้อที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือ การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และการวิจัยในชั้นเรียน พร้อมกับสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอน โดยหัวหน้ากลุ่มสาระ ฯ และนักศึกษานิเทศก์ เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของ โรงเรียนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) มาตรา 30 กำหนดไว้ว่า “...ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา...” และสอดคล้องกับ ปญญัตราชนบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ที่กำหนดไว้ว่า “ควรมีการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพ ด้วยการประชุม อบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ”

ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีโรงเรียนที่ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ร้อยละ 4.7 ซึ่งไม่เป็นไปตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวว่า “...ให้สถานศึกษาจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน...” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ก) ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษามีครูผู้สอนวิชา พลศึกษาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำสาระหลักสูตร ร้อยละ 94.7 จากการมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรของครูผู้สอนวิชาพลศึกษานี้นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมการสอนวิชาพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับ ปญญัตราชบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ที่กำหนดไว้ว่า “...หลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง...”

การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่ กำหนดโดยคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน ร้อยละ 85.3 รองลงมาคือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาร้อยละ 71.2 และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเพียงร้อยละ 45.3 นั่นชี้ให้เห็นว่าการกำหนดชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาขึ้นอยู่กับคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน โดยที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาไม่สามารถกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนของวิชาพลศึกษาได้ด้วยตนเองให้เป็นไปตามที่ ปญญัตรากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) ข้อตกลงที่ 3 ว่า “...ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว...”

การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตร โดยเข้าร่วมการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษา ส่วนใหญ่คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยส่วนใหญ่ศึกษาในเรื่อง แนวการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ความมุ่งหมายและหลักการ ตามลำดับ การที่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษานั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ ดังที่ พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 กำหนดไว้ว่า “...การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และพบข้อสังเกตว่า ด้านกระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 55.3 ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 4 - 6) ได้กล่าวว่า “...กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือ กระบวนการที่ครู อาจารย์ ควรได้ทำความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา...”

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสาระหลักสูตร พลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในทุกสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คือ สาระที่ 3 และมาตรฐาน พ 3.1 และ 3.2 ร้อยละ 92.4 รองลงมาคือ สาระที่ 4 และมาตรฐาน พ 4.1 ร้อยละ 68.2 และสาระที่ 5 และมาตรฐาน พ 5.1 ร้อยละ 57.1 และสาระที่ 2 และมาตรฐาน พ 2.1 ร้อยละ 54.7 และสาระที่ 1 และมาตรฐาน พ 1.1 ร้อยละ 53.5 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวว่า

...สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ สำหรับสถานศึกษาที่จะนำไปพิจารณากำหนดหัวข้อย่อย และรายละเอียด สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกสาระให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพจนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยให้มีทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จัดสาระการเรียนรู้ โดยใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภายหลังการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานครบ 12 ปี...

กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาทั้งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพียงร้อยละ 82.9 และ 65.9 ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547ก) กล่าวว่า

...ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงตัวหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนที่ประเทศชาติ และ โรงเรียน หรือสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องการเข้ากับตัวผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นหัวใจของคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่างแต่ที่สำคัญที่สุด คือ ตัวครูผู้สอน...

ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพตามที่โรงเรียนต้องการ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกคน ดังที่ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2548: 228-231) กล่าวว่า “...การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาควรมีการวางแผนที่แน่นอนและมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ มีแผนการสอนประจำสัปดาห์ ประจำภาค และประจำปีไว้ในแต่ละระดับชั้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้...”

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีการบูรณาการกับสาระสุขศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่การบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีการบูรณาการน้อยกว่า ร้อยละ 50 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 15) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาไว้ว่า “...การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนารอบด้านจากสาระต่างๆ รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้อง เชื่อมโยง บูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก 7 กลุ่ม และยังสามารถจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย...”

องค์ประกอบที่ได้พิจารณาในการเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 24 วรรค (1) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข) ได้กล่าวว่า “...การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน...”

ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) จัดให้เป็นสาระพื้นฐาน ร้อยละ 94.7 โดยส่วนใหญ่เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 41.2 เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 35.9 และเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีเพียงร้อยละ 2.9 ตามลำดับ และในช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6) จัดให้เป็นสาระพื้นฐาน ร้อยละ 92.9 โดยส่วนใหญ่เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 51.8 เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 25.3 และเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีเพียงร้อยละ 2.9 ตามลำดับ แสดงว่า ในช่วงชั้นที่ 3 มีร้อยละ 44.1 และในช่วงชั้นที่ 4 มีร้อยละ 28.2 ที่เรียนมากกว่า 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ และเป็นไปตามข้อกำหนดของ ปริญญาพระราชูรี (สมาคมสุศึกษา พลศึกษา และสันทนการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ตามหลักการที่ว่า “การจัดเวลาเรียนสุศึกษาและพลศึกษาในสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็นสุศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น” และเป็นไปตามหลักการของปริญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา (2550) ในข้อตกลงที่ 3 ว่า “...ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว...” และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา (2550) ในด้านการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน มาตรการที่ว่า

...สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาทุกแห่งปรับปรุงหลักสูตรให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอย่างน้อย 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเล่นกีฬาตามความต้องการและความสนใจ...

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 มีเพียงร้อยละ 2.9 ซึ่งมีค่าเท่ากับที่เรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ และเป็นไปตามหลักการของปริญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษาที่กำหนดไว้ว่า “...ควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียน 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์...)”

ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่ ได้จัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนครบทั้ง 5 โปรแกรม ได้แก่ โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนทุกโรงเรียน โดยจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี ร้อยละ 100 มีการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในทุกโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ดำเนินจัดโปรแกรมเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 93.5 มีการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนทุกโรงเรียน โดยโรงเรียนมีการสนับสนุนการให้การฝึกซ้อมเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 89.4 โรงเรียนส่วนใหญ่ ดำเนินการจัด โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ ร้อยละ 81.2 และในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษนั้น ส่วนใหญ่คือ เด็กที่เรียนรู้อื่น (LD) ร้อยละ 48.2 โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนปกติ ร้อยละ 95.9 และโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมสนับสนุนการร้อยละ 98.8 ซึ่งสอดคล้องกับ วิสูตร กองจินดา (2545: 67-68) ได้กล่าวว่า “...การดำเนินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมสนับสนุนการ และ โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ...”

กิจกรรม/กีฬาที่ดำเนินการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรม/กีฬาที่มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 231-233) ได้กล่าวถึงหลักการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนที่กล่าวว่า “...เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนในชั่วโมงพลศึกษาแล้วมาใช้เพื่อความสนุกสนานและเพื่อออกกำลังกายตามความถนัด และความสนใจของแต่ละคน...” ดังนั้น โรงเรียนทุกโรงเรียน ควรสนับสนุนส่งเสริมการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนให้ครบทุกโปรแกรมและจัดอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับหลักการสำคัญของการจัด โปรแกรมนั้น ๆ ด้วย

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่โรงเรียนมีสนามกลางแจ้งร้อยละ 98.2 รองลงมาคือ อาคารอเนกประสงค์ร้อยละ 65.3 สภาพและลักษณะ พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความปลอดภัยร้อยละ 94.7 มีความเพียงพอร้อยละ 79.4 และมีมาตรฐานและพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 78.8 ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ จงรักขณ์ ชูจันทร์ (2546: 54) “...ปัญหาด้านอุปกรณ์และสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง...”

อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัยร้อยละ 87.1 รองลงมาคือ มีวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะยิมนาสติก ตาข่าย และอุปกรณ์อื่น ๆ อย่างเพียงพอสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 82.9 ซึ่งสอดคล้องกับ (ฟอง เกิดแก้ว, 2514 อ้างใน ประสิทธิ์ คำภีร์, 2544) ได้กล่าวเกี่ยวกับ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

...เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และวัสดุในการสอนพลศึกษาถือว่าเป็นหัวใจของการสอนพลศึกษา เพราะการสอนพลศึกษา ส่วนใหญ่ต้องอาศัย เครื่องอำนวยความสะดวก เช่น สนามเด็กเล่น อุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลือง ดังนั้น โรงเรียนควรจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านอุปกรณ์ให้เพียงพอ...

เช่นเดียวกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 169) กล่าวไว้เกี่ยวกับอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ดังนี้ “...วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกประกอบการเรียนการสอนเฉพาะอย่างให้เพียงพอ เหมาะสม และปลอดภัยแตกต่างไปจากวิชาการในสายอื่น ๆ ...”

จากการพิจารณา พบข้อสังเกตว่า โรงเรียนที่มีสถานที่จัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในส่วนของ ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้ สระว่ายน้ำ มีในปริมาณที่น้อย เป็นเพราะเนื่องมาจาก สถานที่เหล่านี้ต้องใช้งบประมาณที่สูง ทำให้ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ คิดว่าเป็นเรื่องสิ้นเปลือง จึงไม่สนใจที่จะดำเนินการจัดซื้อหรือจัดสร้าง ฉะนั้น ครูผู้สอนวิชาพลศึกษารวมทั้งบุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ต้องวางแผนการใช้อุปกรณ์และการใช้งบประมาณระยะยาวเอาไว้ให้สอดคล้องกับการวางแผนการสอนรายภาค รายปี และครูควรชี้แจงให้ผู้บริหารเข้าใจและเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาในฐานะเป็นวิชาการทางการศึกษาแขนงหนึ่ง จึงสมควรได้รับงบประมาณเท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ ต้องพยายามอธิบายโดยการยกจำนวนแต่ละห้องกิจกรรมแต่ละอย่าง จำนวนอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในแต่ละกิจกรรม เป็นต้น (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2541: 178)

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

องค์ประกอบที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมาประเมินเพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา ที่ครูสอนวิชาพลศึกษากำหนดสัดส่วนของคะแนนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านความรู้มีสัดส่วน คะแนนของตั้งแต่ 5-70 คะแนน (ร้อยละ 98.8) ด้านทักษะ 10-80 คะแนน (ร้อยละ 98.8) ด้านเจตคติ 5-30 คะแนน (ร้อยละ 95.9) ด้านสมรรถภาพทางกาย 5-70 คะแนน (ร้อยละ 96.5) และด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม 5-30 คะแนน (ร้อยละ 97.6) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สังเกตได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนในองค์ประกอบทุก ด้านที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการวัดและประเมินผล ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก) กำหนดไว้ดังนี้

...การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ต้อง ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพและ สมรรถภาพ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้หลายวิธี อาทิเช่น การสังเกต พฤติกรรมและความสามารถในการปฏิบัติ การทดสอบ การวัด การสัมภาษณ์ การสำรวจ แฟ้มผลงาน...

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน พบว่า ด้านทักษะมีสัดส่วนคะแนนมาก ที่สุดคือ มีฐานนิยมเท่ากับ 40 รองลงมาคือ ด้านความรู้และด้านสมรรถภาพทางกาย มีฐานนิยม เท่ากันคือ 20 และด้านเจตคติและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม มีฐานนิยมเท่ากัน คือ 10 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ครูสอนวิชาพลศึกษาได้ให้สัดส่วนของคะแนนหรือค่าน้ำหนัก คะแนนทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กำหนด ไว้ว่า “...พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา และกิจกรรมเหล่านั้น ได้รับการ คัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้ว...” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ข: 7)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบข้อสังเกตว่า มีโรงเรียนที่มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย แต่ไม่ใช่เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) ถึงร้อยละ 40 ซึ่งไม่ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 26 กล่าวว่า “...ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของ

ผู้เรียน ความประพฤติกการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา...” (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 15) ฉะนั้น เมื่อมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อ ประเมินด้านสมรรถภาพทางกายของผู้เรียนแล้ว ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาควรจะนำมาใช้เป็น องค์กรประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) ด้วยเพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้และเห็น ความสำคัญของสมรรถภาพทางกายของตน

อีกทั้งยังพบอีกว่า มีโรงเรียนที่ไม่มีมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายถึงร้อยละ 7.6 แต่เมื่อ พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) สาระที่ 4 มาตรฐาน พ 4.1 กำหนดไว้ว่า “...ทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและหรือสมรรถภาพทางกลไก และพัฒนาได้ตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยวิธีที่ถูกต้อง...” และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6) กำหนดไว้ ว่า “...ประเมิน สร้างเสริมและดำรงสมรรถภาพทางกาย และทางจิตตามหลักการ วิธีการและความ ต้องการ...” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545ค) นั้นแสดงให้เห็นว่า ทุกโรงเรียนต้อง ทดสอบสมรรถภาพทางกายให้กับนักเรียน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีโรงเรียนร้อยละ 7.6 ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดสาระที่ 4 มาตรฐาน พ 4.1 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ประเมินผล ด้านความรู้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใช้ข้อสอบ ข้อเขียนเป็นส่วนใหญ่ ด้านทักษะ มีการประเมิน 2 แบบคือ เชิงปริมาณ ส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ ทักษะ/ข้อทดสอบทักษะ และเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน และด้านเจตคติใช้เกณฑ์ การประเมินเป็นส่วนใหญ่ ในด้านสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย และใช้เป็นองค์กรประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ สมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้ข้อทดสอบ/แบบทดสอบมาตรฐาน แต่พบว่าบางโรงเรียนใช้ข้อ ทดสอบ/แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (Criterion-referenced Standard) และในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม ส่วนใหญ่ใช้แบบวัดคุณลักษณะ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก) กำหนดไว้ดังนี้ “...เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน...”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันตกของประเทศไทย รวม 8 จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 180 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 180 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 3 สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.3 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และคำถามปลายเปิด

3.4 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.5 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามปลายปิด แบบ Check lists

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response และคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย จากภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน ขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยส่งทางไปรษณีย์ แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

2.1 ช่วงที่ 1 เดือน มิถุนายน - กันยายน พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามครั้งที่ 1 จำนวน 180 ฉบับ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 180 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมา จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80

2.2 ช่วงที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2552 – มกราคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 จำนวน 36 ฉบับ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 36 โรงเรียน ที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาในครั้งที่ 1 ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมาจำนวน 26 ฉบับ รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาทั้งหมด 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44

3. นำสอบแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 170 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44 ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response และแบบ Check lists วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วหาค่าร้อยละ (Percentage) และฐานนิยม

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาด้านภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยครอบคลุมด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

1.1 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา

1.2 โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาทุกคน

1.3 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยสอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษามากที่สุด

1.4 โรงเรียนส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน ส่วนใหญ่สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ หัวข้อที่เข้าร่วมมากที่สุดคือ การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

2.1 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา โดยจัดทำด้วยตนเอง คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นส่วนใหญ่

2.2 จำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนกำหนดโดยคณะกรรมการฝ่ายวิชาการเป็นส่วนใหญ่

2.3 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมากที่สุดคือ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่วนใหญ่คือ ศึกษาสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนใหญ่คือ ศึกษาสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด

2.4 การพิจารณาเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึง ความสนใจและความต้องการของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

2.5 คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตรพลศึกษาทุกๆ 1 ปี เป็นส่วนใหญ่

3. ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

3.1 โครงสร้างวิชาพลศึกษาในชั้นช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3) ส่วนใหญ่กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน

3.2 ในช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6) ส่วนใหญ่กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน

3.3 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่จัดมากกว่า 3 กิจกรรม/ 1 ภาคการศึกษา โดยกิจกรรมที่ถูกใช้เป็นที่ใช้ในการเรียนรู้มากที่สุดคือ

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาเทเบิลเทนนิส
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งภาคต้นและภาคปลายส่วนใหญ่ใช้กีฬากระบี่กระบอง
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาบาสเกตบอล
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาออลเลย์บอล
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาแบดมินตัน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งภาคต้นและภาคปลาย ส่วนใหญ่ใช้กีฬาลิลาศ

4. ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

4.1 โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี ส่วนใหญ่จัดชั้นเรียนในลักษณะสหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน) และครูผู้สอนต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา และจัดให้มีการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทุกชั้นปี

4.2 โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โดยส่วนใหญ่จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง โดยจัดดำเนินโครงการใน

ภาคต้นเป็นส่วนใหญ่ และใช้รูปแบบในการแบ่งคณะสี่แบบ 1 ห้องเรียน มีทุกคณะสี่ กิจกรรมหรือกีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขันมีทั้งหมด 20 ชนิด โดยกีฬาที่จัดมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ วอลเลย์บอล รองลงมาคือ เซปักตะกร้อ และฟุตบอล ตามลำดับ

4.3 โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โดยมีการสนับสนุนให้การฝึกซ้อมเป็นส่วนใหญ่ กีฬาที่สนับสนุนให้จัดเข้าร่วมการแข่งขันมีทั้งหมด 21 ชนิด โดยกีฬาที่จัดมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ เซปักตะกร้อ รองลงมาคือ ฟุตซอล อันดับสามคือ ฟุตบอลกับวอลเลย์บอลซึ่งมีค่าเท่ากัน ตามลำดับ

4.4 โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษนั้นส่วนใหญ่คือ เด็กที่เรียนรู้ช้า (LD) โดยจัดการเรียนการสอนให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ และครูพิเศษที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษายังมีเป็นส่วนน้อย

4.5 โปรแกรมนันทนาการ กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ เกม กีฬา โดยช่วงหลักเลิกเรียนเป็นช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมมากที่สุด

5. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

5.1 สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีสนามกลางแจ้ง รองลงมาคือ อาคารอเนกประสงค์ โรงยิมเนเซียม ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ลีลาศ แอโรบิกแดนซ์ ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้ และมีสระว่ายน้ำ ตามลำดับ

5.2 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย และมีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุดเป็นส่วนน้อย

6. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

6.1 โรงเรียนส่วนใหญ่ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์

6.2 องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนในการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านทักษะมีสัดส่วนของคะแนนมากที่สุด มีฐานนิยมเท่ากับ 40 รองลงมาคือ ด้านความรู้ และด้าน สมรรถภาพทางกาย มีสัดส่วนของคะแนนเท่ากันคือ มีฐานนิยมเท่ากับ 20 และด้านเจตคติ และด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม มีสัดส่วนของคะแนนเท่ากันคือ ฐานนิยมเท่ากับ 10

6.3 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้

6.3.1 ด้านความรู้ ส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบข้อเขียน

6.3.2 ด้านทักษะ มีการประเมินเชิงปริมาณ โดยใช้แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบ ทักษะทุกโรงเรียน การประเมินเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน (rubric)

6.3.3 ด้านเจตคติ ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน (rubric)

6.3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่มีการทดสอบ และใช้เป็นองค์ประกอบ ในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้ข้อทดสอบ/แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล การทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่คือ ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน

6.3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม ใช้แบบวัดคุณลักษณะในการ ประเมินมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย สามารถสรุปข้อเสนอแนะจากการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาสถานภาพของพลศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดให้มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาอย่างน้อย 1 คนต่อ 1 โรงเรียน
2. โรงเรียนควรจัดให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีอัตราการสอนเป็น 3 คาบต่อวัน หรือ 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะครูจะได้เวลาออกเหนือจากเวลาสอนไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวรครูประจำชั้น และการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ
3. โรงเรียนควรพัฒนาและปรับปรุง ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา ให้มีจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาที่มากขึ้น ควรกำหนดชั่วโมงเรียนพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว
4. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีส่วนร่วมในขั้นตอน กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตรทุกขั้นตอน และต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาทุกคน
5. โรงเรียนควรจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนให้เพียงพอ
6. องค์กรประกอบที่ใช้ในการประเมินผล เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องประเมินให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม
7. โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทดสอบและประเมินสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เรียนทุกระดับชั้นปี โดยควรจะทำทดสอบก่อนและหลังการสอน และควรนำผลที่ได้มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินระดับคะแนน (เกรด) วิชาพลศึกษาด้วย เพื่อให้นักเรียนทราบและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับสมรรถภาพทางกายของตนเอง

8. ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ แจ้งให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้เก็บข้อมูลมา เพื่อทราบถึงปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและทำการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงต่อไป

9. ในส่วนของการเก็บข้อมูล ควรใช้การสัมภาษณ์ เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ของภาคอื่น ๆ อีก เพื่อนำมาเป็นผลรวมของพลศึกษาของประเทศไทย เพื่อให้ทราบสถานภาพของพลศึกษาที่แท้จริงของประเทศไทย

2. ควรมีการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพลศึกษาทุกระดับ

3. ควรมีการศึกษาสถานภาพของพลศึกษา โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2550. ข้อมูลการปกครอง (Online).

<http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm>, 2 กรกฎาคม 2551.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2533. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. 2535. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2545ก. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2545ข. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2546. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรวิ บุญชัย. 2550. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ขั้นสูง. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อค์สำเนา)

กรรวี บุญชัย. 2552. “การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้” เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2550. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ.

จรัญชัย ชูจันทร์. 2546. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีรัช เทียบทอง. 2548. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริงวิชาทักษะและวิธีสอนกิจกรรมเข้าจังหวะ สำหรับนิสิตสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ คำภู่ง. 2544. ปัญหาการจัดและบริหารโครงการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัฒนา เจริญวัฒนะมงคล. 2532. สภาพและปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา คาทอลิก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพวัลย์ ตันลาพุดม. 2530. พลศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภารดี อมรรัตนนานนท์. 2547. การประเมินโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มนตรี เป้าศรี. 2541. ปัญหาการบริหารจัดการโปรแกรมพลศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชา
พลานามัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550. โครงการประเมินยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548-
2551 (ระยะครึ่งแผน). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2538. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. 2540. หลักการพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ. แปลจาก Williams, J. F. 1964. **The Principles of Physical
Education**. Philadelphia: Saunders.

_____. 2548. รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทาง
พลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2541. หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

_____. 2547. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, ภาวนา อนนตะชัย และ อุทัย สุขเสริม. 2547. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3). กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

- วิริยา บุญชัย, อลิสา พงษ์อมรพรหม และ ไพวัลย์ ตันลาพุด. 2532. “การประเมินโครงการ
 พลศึกษาของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย.” รายงานการวิจัย.
 กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิสูตร กองจินดา. 2545. การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
 พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วุฒิสักดิ์ นนทะแสน. 2544. ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เวชยันต์ ยี่สารพัฒน์. 2543. การจัดและบริหารการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
 การศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย. 2548. “ปฏิญญาราชบุรี.”
 วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 31(มกราคม-ธันวาคม 2548): 102.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. จำนวนโรงเรียนใน
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด ประจำปี 2550
 (Online). http://210.1.20.11/doc/web_doc/download/sch50/count_sch.htm, 28 มิถุนายน
 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. 2545. พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช
 2545 (Online) http://www.onec.go.th/Act/law2542/index_law2542.htm, 11 มิถุนายน
 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2540. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุรางค์ ควบสุวรรณ. 2537. **การประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

สุวิมล ตั้งสัจจงณ์ และ กุลยา ดันติผลาชีวะ. 2542. **การประเมินผลงานเพิ่มสะสมทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.**

อนงค์ รักษ์วงศ์. 2543. **การศึกษาปัญหาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

อุดม วัชรวิทย์. 2543. **สถานภาพของโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

Bamigboye, S. O. 1985. **An Appraisal of the Physical Education Program in the Teacher Colleges in the Kwara State of Nigeria** (Online). <http://www.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>, July 23, 2008.

Baumgartner, T. A. 2003. **Measurement for Evaluation in Physical Education and Exercise Science**. New York: The McGraw-Hill Companies.

Hardison, J. B. 1980. "The Status of Physical Education Programs for the Handicapped in the Public Schools of Tennessee". **Dissertation Abstracts International**. 41 (September 1980): 869-A.

National Association for Sport and Physical Education & American Heart Association. 2006.

2006 Shape of the Nation Report: Status of Physical Education in the USA. Reston, VA: National Association for Sport and Physical Education.

Spencer, C.A. 1974. "The Status of Physical Education in Selected Public High School in the State of South Dakota." **Dissertation Abstracts International**, 35 (December 1974): 3469-A.

Whelchel-Leonard, L. 1998. "The Status of Elementary Physical Education Programs in Texas Region XI." **Dissertation Abstracts Online**. <http://www.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>, May 23, 2002. อ้างอิงใน ภารดี อมรรัตน์นนท์. 2547. การประเมินโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.จุฑามาศ บัตรเจริญ

วุฒิทางการศึกษา ค.ด. (พลศึกษา)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
 สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. อาจารย์วิชาญ มะวิญชร

วุฒิทางการศึกษา ศศ.ม. (พลศึกษา)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
 สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพาพร ทองตั้ง

วุฒิทางการศึกษา ค.ม.
 ตำแหน่งปัจจุบัน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ศูนย์วิจัย และพัฒนาการศึกษา
 ประสานงานพัฒนากีฬาของโรงเรียนสาธิตแห่ง
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัย และพัฒนาการศึกษา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัย และพัฒนา
 การศึกษา

4. อาจารย์วรยุทธ ทัพย์เที่ยงแท้

วุฒิทางการศึกษา ศศ.ม. (พลศึกษา)
 ตำแหน่งปัจจุบัน ครูเชี่ยวชาญ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จ.ราชบุรี

5. อาจารย์นที คงประพันธ์

วุฒิทางการศึกษา ศศ.ม. (พลศึกษา)
 ตำแหน่งปัจจุบัน ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ จ.ราชบุรี

6. อาจารย์สุมาลี ดิยศิwapพร

วุฒิทางการศึกษา

ค.ม. (พลศึกษา)

ตำแหน่งปัจจุบัน

ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)

สถานที่ทำงาน

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

(สำเนา)

ที่ ศธ.0513.10905/

ภาควิชาพลศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กทม.
10900

19 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม

2. โครงการวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ)

ด้วยนายอเนชา มาสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันตกในประเทศไทย” เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรระดับ
ปริญญาโท ภายใต้การควบคุมของ

1. รองศาสตราจารย์กรวิ บุญชัย, Ed.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย และอยู่ในระหว่างดำเนินการ
ปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าว จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิต จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และ
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. 0-2579-7149

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.0513.10905/076

ภาควิชาพลศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กทม.
10900

19 มิถุนายน พ.ศ. 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอเนชา มาสมักร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ภาคตะวันตกในประเทศไทย” การวิจัยครั้งนี้ นิสิตได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ในการนี้ภาควิชาพลศึกษา มีความประสงค์ขอความร่วมมือจากท่าน โดยให้หัวหน้า
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อใช้ประกอบการทำ
วิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ อนึ่ง ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ
ไม่นำไปเปิดเผย

ภาควิชาพลศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. 02-579-7149 โทรสาร. 02-942-8671

มือถือ (นิสิต). 080-2074284

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

ผู้ตอบ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาผลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ และขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อ พร้อมด้วยข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด หากมีข้อสงสัยหรือขัดข้องประการใด สามารถติดต่อมายังผู้วิจัย โทรศัพท์ 080-2074284 โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

ตอนที่ 3 สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่าน มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย โดยนำแบบสอบถามใส่ในซองเอกสารสีน้ำตาลที่ติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยแล้วส่งกลับมายังผู้วิจัยภายในวันที่ 12 กันยายน 2552 อนึ่ง ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ ไม่นำไปเปิดเผย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

นายอเนชา มาสมัคร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- ชื่อ โรงเรียน.....อำเภอ.....
เขตพื้นที่การศึกษาเขต.....
- โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนขนาด
 - เล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
 - กลาง (มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)
 - ใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)
 - ใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)
- ลักษณะของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนแบบ
 - เฉพาะชาย
 - เฉพาะหญิง
 - สหศึกษา (ชาย-หญิง)
- จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน
 - น้อยกว่า 30 คน
 - 31-40 คน
 - 41-50 คน
 - มากกว่า 50 คน (โปรดระบุจำนวน).....

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน.....คน
- คุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน
 - จำนวนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา.....คน
 - จำนวนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบวุฒิการศึกษาทางด้านอื่นๆ.....คน
(โปรดระบุวุฒิการศึกษา).....
- ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีภาระงานสอนโดยเฉลี่ย.....ชั่วโมง/สัปดาห์

4. รายวิชาที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา

- สอนเฉพาะวิชาพลศึกษา สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา
 สอนวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. โรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอนดังนี้

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์
 การนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา
 สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ
 เชิญวิทยากรมาบรรยาย
 ให้ลาศึกษาต่อ
 ให้ทุนการศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
 การทดสอบสมรรถภาพทางกาย
 การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา
 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา
 การวิจัยในชั้นเรียน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

- คำชี้แจง 1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
 2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

1. โรงเรียนได้มีการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา
 - มี (ทำข้อถัดไป)
 - ไม่มี (ข้ามไปทำข้อ 3.3 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา หน้า 7)

2. โรงเรียนได้จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา
 - จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาด้วยตนเอง
 - จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น
 - จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

3. คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาคน
 - ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา.....คน
 - คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน.....คน
 - ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา.....คน
 - ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ.....คน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. กลุ่มบุคคลใดที่มีส่วนในการกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของ โรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - คณะผู้บริหารโรงเรียน
 - คณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน
 - ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เชิญวิทยากรมาบรรยาย
 - การจัดสัมมนาวิชาการ
 - การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

6. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สำนวความสนใจ และความต้องการของนักเรียน
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - ความมุ่งหมายและหลักการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - ระบบการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - หลักการและจุดหมาย ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - คุณภาพของผู้เรียน
 - สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - สาระ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - การประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ความสำคัญของการประเมินสมรรถภาพทางกาย
 - องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไก

หลักในการเลือกข้อทดสอบสมรรถภาพทางกาย

- ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาประกอบด้วย

- สาระที่ 1 และมาตรฐาน พ 1.1
- สาระที่ 2 และมาตรฐาน พ 2.1
- สาระที่ 3 และมาตรฐาน พ 3.1 และ พ 3.2
- สาระที่ 4 และมาตรฐาน พ 4.1
- สาระที่ 5 และมาตรฐาน พ 5.1

8. กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

- ศึกษาสาระ มาตรฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- กำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น รายปี รายภาค
- กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค
- เขียนคำอธิบายรายวิชา
- ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ศึกษาสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด
- วิเคราะห์ตัวชี้วัดรายปี (ม.1-3) และรายช่วงชั้น (ม.4-6)
- การกำหนดสาระรายปี (ม.1-3) และรายช่วงชั้น(ม.4-6)
- กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี(ม.1-3) และรายช่วงชั้น (ม.4-6)
- เขียนคำอธิบายรายวิชา
- ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

9. การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้บูรณาการกับกลุ่มสาระใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในสาระวิชาสุขศึกษา
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น

10. การพิจารณาเลือกกิจกรรมทางกาย/กีฬา ในวิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- พิจารณาความสนใจและความต้องการของนักเรียน
- พิจารณานุกลากร
- พิจารณาสถานที่
- พิจารณาวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. โรงเรียนได้จัดทำเอกสารหลักสูตรวิชาพลศึกษา

- มี
- ไม่มี

12. โรงเรียนได้จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา

- มี
- ไม่มี

13. คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา

- ทุกๆ 1 ปี
- ทุกๆ 2 ปี
- ทุกๆ 3 ปี
- ทุกๆ 4 ปี
- ทุกๆ 5 ปี
- ไม่เคยปรับปรุง/พัฒนา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. โปรแกรมกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละชั้นปี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	ภาคการศึกษา	รายชื่อกิจกรรม
1	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	
2	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	
3	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	
4	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	
5	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	
6	ภาคต้น	
	ภาคปลาย	

3.4 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

- คำชี้แจง 1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

1. โปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนประกอบด้วยโปรแกรมดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน
- 1.1 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาดังนี้
- จัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียนวิชาพลศึกษา
- เฉพาะชาย เฉพาะหญิง สหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน)

- 1.3 โรงเรียนมีการกำหนดให้ครูผู้สอนส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา
- มี ไม่มี
- 1.4 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยศึกษานิเทศก์ทุกชั้นปี
- มี ไม่มี
- 1.5 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการนิเทศการสอนวิชาพลศึกษาโดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาทุกชั้นปี
- มี ไม่มี
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน
- 2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนินโครงการ
- จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ.....ครั้ง อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนินโครงการ
- ภาคต้น ภาคปลาย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 2.3 รูปแบบในการแบ่งคณะสีของนักเรียน
- 1 ห้องเรียน 1 คณะสี 1 ห้องเรียน มีทุกคณะสี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 2.4 กิจกรรม/กีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขัน มีดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ
- ฟุตซอล รักบี้ฟุตบอล แฮนด์บอล แอร์บอล
- แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส เปตอง ลีลาศ
- วายุน้ำ หมากรูก กรีฑาลู่-ลาน กีฬาพื้นเมือง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

3.1 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
ดังนี้

- ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 4. โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ)
- มีการสนับสนุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- สนับสนุนให้การฝึกซ้อม สนับสนุนชุดนักกีฬา
- สนับสนุนอุปกรณ์ฝึกซ้อม สนับสนุนกิจกรรมให้กำลังใจนักกีฬา
- สนับสนุนให้บุคคลดูแลการฝึกซ้อมและส่งเข้าแข่งขัน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.2 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนชนิดใดบ้าง (ตอบได้
มากกว่า 1 ข้อ)

- ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ
- ฟุตซอล รักบี้ฟุตบอล แฮนด์บอล แคร้บอล
- แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส เปตอง ลีลาศ
- วายน้ำ หมากรุก กรีฑาสู่-ลาน กีฬาพื้นเมือง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ

4.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ
ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย
- เด็กที่มีความพิการทางอารมณ์
- เด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ
- เด็กที่เรียนรู้ช้า (LD)
- ไม่มีจัดการเรียนการสอน

4.2 โรงเรียนของท่านมีวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ดังนี้

- จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ
- จัดแยกสอนตามความผิดปกติ
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

4.3 โรงเรียนของท่านมีครูพิเศษที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีหรือไม่มี

- มี (โปรดระบุจำนวน.....คน)
- ไม่มี

5. โปรแกรมนันทนาการ

5.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เกม กีฬา
- ทักษะศึกษา
- ค่ายพักแรม
- ดนตรีและการแสดง
- การละเล่นพื้นบ้าน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมนันทนาการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ช่วงเช้า
- ช่วงพักกลางวัน
- ช่วงหลังเลิกเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.5 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงถึงสภาพความเป็นจริงของสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนของท่าน ดังต่อไปนี้

ข้อ	รายการ	ช่องทำเครื่องหมาย	
		มี	ไม่มี
1	สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน 1.1 ความเพียงพอ..... 1.2 มาตรฐาน..... 1.3 ความปลอดภัย..... 1.4 พื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ.....
2	สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน 2.1 สนามกลางแจ้ง..... 2.2 โรงยิมเนเซียม..... 2.3 ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ลีลาศ แอโรบิกแดนซ์..... 2.4 ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก..... 2.5 ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้..... 2.6 สระว่ายน้ำ..... 2.7 อาคารเอนกประสงค์..... 2.8 อื่นๆ (โปรดระบุ)
3	อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน 3.1 วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะยิมนาสติก ดาข่าย และอุปกรณ์อื่นๆ อย่างเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอน..... 3.2 นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทเบิลเทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ในการฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ..... 3.3 อุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้นอกเวลาเรียน เพื่อใช้ในการออกกำลังกาย ฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ..... 3.4 ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุด..... 3.5 ห้องน้ำสำหรับทำความสะอาดร่างกายหลังจากเรียนและฝึกซ้อมกีฬา..... 3.6 การตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย.....

- ด้านคุณภาพ
- แบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบประมาณค่า (rating scale)
- เกณฑ์การประเมิน (rubric) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3.3 ด้านเจตคติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แบบวัดเจตคติ แบบตรวจสอบรายการ (check list)
- แบบประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การประเมิน (rubric)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย

3.4.1 โรงเรียนได้จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

- มีการทดสอบ และใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชา
พลศึกษา (เกรด)
- มีการทดสอบ แต่ไม่ใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชา
พลศึกษา (เกรด)
- ไม่มีการทดสอบ (ข้ามไปทำข้อ 3.5)

3.4.2 ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ท่านนำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

- ข้อทดสอบ/แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

- ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

3.4.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของโรงเรียนใช้

เกณฑ์ชนิดใด

- เกณฑ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (Criterion-referenced Standard)
- เกณฑ์ที่กำหนดไว้เปรียบเทียบกับนักเรียนเป็นรายบุคคล (Norm-referenced Standard)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แบบวัดคุณลักษณะ แบบตรวจสอบรายการ (check list)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

กรุณากรอกเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้.....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายอนชา มาสมัคร

(ผู้วิจัย)

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผนวกที่ 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 6 ท่าน						IOC
	1	2	3	4	5	6	
ตอนที่ 1							
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม							
1. เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. คุณวุฒิทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. ประสบการณ์ในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5. การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	0	0	+1	+1	+1	+1	0.66
6. ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
ตอนที่ 2							
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน							
1. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนขนาด	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. ลักษณะของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา							
ภาคตะวันตกของประเทศไทย							
3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา							
1. จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. คุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
3. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีภาระงานสอนโดยเฉลี่ยกี่ชั่วโมง/สัปดาห์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. รายวิชาที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	
5. โรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6. หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา							
1. โรงเรียนได้มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. โรงเรียนได้จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
3. คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาประกอบด้วย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. กลุ่มบุคคลใดที่มีส่วนในการกำหนดชั่วโมงวิชาพลศึกษาของโรงเรียน	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
5. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรโดย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้	+1	+1	+1	0	+1	+1	0.83
7. สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้วิชาพลศึกษาประกอบด้วย	+1	0	+1	+1	0	+1	0.66
8. กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประกอบด้วย	0	+1	+1	0	+1	+1	0.66
9. การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้บูรณาการกับกลุ่มสาระใด	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
10. การพิจารณาเลือกกิจกรรมทางกาย/กีฬา ในวิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11. โรงเรียนได้จัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12. โรงเรียนได้จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	+1	0.83
13. คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรพลศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	+1	0.83

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	
3.3 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา							
1. โรงเรียนกำหนดโครงสร้างวิชาพลศึกษาใน ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) และ ช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6) ดังนี้	+1	0	+1	+1	+1	+1	0.83
2. จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชา พลศึกษา ในแต่ละภาคการศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	+1	0.83
3. กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละ ชั้นปี	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
3.4 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน							
1. โปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นใน โรงเรียนประกอบด้วยโปรแกรม ดังต่อไปนี้							
1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาใน โรงเรียน							
1.1 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ดังนี้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียนวิชาพลศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.3 โรงเรียนได้กำหนดให้ครูผู้สอนส่งแผนการจัดการ เรียนรู้วิชาพลศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.4 โรงเรียนได้กำหนดให้มีกรณีศึกษาการสอนวิชาพลศึกษาโดย นักศึกษานิเทศก์ทุกชั้นปี	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.5 โรงเรียนได้กำหนดให้มีกรณีศึกษาการสอนวิชาพลศึกษาโดย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทุกชั้นปี	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน							
2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนิน โปรแกรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนิน โปรแกรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.3 รูปแบบในการแบ่งคณะสีของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.4 กิจกรรม/กีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขัน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน							
3.1 นโยบายในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียนมี หรือไม่มี	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0.66

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	
3.2 โรงเรียนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน	-1	+1	+1	+1	+1	+1	0.66
3.3 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนชนิดใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. โปรแกรมการจัดการผลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ							
4.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษดังนี้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.2 โรงเรียนของท่านมีวิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษดังนี้	0	+1	+1	+1	0	+1	0.66
4.3 โรงเรียนของท่านมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีหรือไม่มี	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5. โปรแกรมন্নันทนาการ							
5.1 กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัด	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.83
5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.5 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก							
1. สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	0	0	+1	+1	+1	+1	0.66
2. สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	0	+1	+1	0	+1	+1	0.66
3. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	0	+1	+1	0	+1	+1	0.66

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	
3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้							
1. เกณฑ์ในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. องค์กรประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) พร้อมทั้งเขียนสัดส่วนคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ (รวม 100 คะแนน)	+1	0	+1	+1	+1	+1	0.83
3. เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน							
3.1 ด้านความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.2 ด้านทักษะ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.3 ด้านเจตคติ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4.1 โรงเรียน ได้จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4.2 ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ท่านนำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นายอเนชา มาสมัคร
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันอาทิตย์ที่ 6 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-พลศึกษา) (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผลงานดีเด่นและ รางวัลทางวิชาการ	พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 การแข่งขันฟุตบอลกีฬามหาวิทยาลัย “ศรีปทุมเกมส์” พ.ศ. 2546 ได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันฟุตบอล “ยูลีก” พ.ศ. 2551 ได้รับรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันฟุตบอล ชิงถ้วยพระราชทาน ประเภท ข
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	พ.ศ. 2550 ทุนนิสิตช่วยสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2550 - 2552 อาจารย์ผู้ช่วยสอน วิชา 01175165: การฝึกด้วยน้ำหนัก พ.ศ. 2552 – 2553 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ศูนย์ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มก. สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์